

ریاست محترم سازمان جهاد کشاورزی استان...

با سلام:

نظر به اهمیت مصرف خوراک فرآوری شده، استفاده از تکنولوژی، دانش فنی برای تولید خوراک دام و طیور به شیوه صنعتی، افزایش کیفیت خوراک و سایر مزایا از جمله:

- بهبود راندمان از طریق کاهش ضریب تبدیل و افزایش قابلیت هضم خوراک
- کاهش احتمال وقوع بیماریهای ناشی از مشکلات تغذیه‌ای که معمولاً بر اثر استفاده از خوراک غیر استاندارد حادث می‌گردد.
- جلوگیری از اتلاف خوراک و کاهش هزینه‌های پرورش
- استفاده بهینه از منابع موجود، تأمین احتیاجات نگهداری، رشد و تولید دام

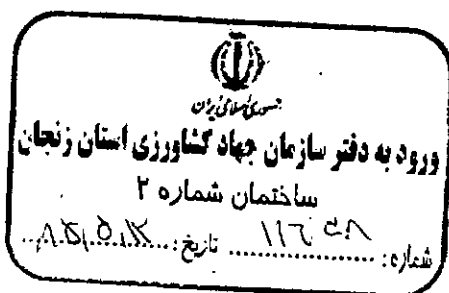
با توجه به مزایای فوق در تولید و مصرف خوراک دام آماده، هم‌اکنون تعداد ۱۹۸ کارخانه خوراک دام فعال و تعداد ۷۱ واحد غیرفعال به ظرفیت اسمی ۵ میلیون تن در سطح کشور وجود دارد. بطوریکه تولیدات آنها در سال ۸۴ معادل ۱/۴ میلیون تن بوده است. بدین منظور ضرورت ساماندهی، فعال نمودن کلیه واحدهای تولیدی خوراک دام و طیور و افزایش کیفیت تولیدی کارخانجات در دستور کار قرار داشته و بر این اساس طرح رتبه‌بندی کارخانجات خوراک دام و طیور کشور به منظور ارتقاء کیفیت، افزایش رقابت تکمیل و تجهیز آنها تهیه و پیوست جهت اجراء به حضور ایفاد می‌گردد.

مستدعیست دستور فرمائید با همکاری معاونتهای امور دام و صنایع و توسعه روستائی، اداره کل دامپزشکی، مدیریت ترویج و مشارکتهای مردمی و مشارکت تشکلهای تولیدی فعال در آن استان اقدامات لازم برای اجراء طرح انجام گیرد. (۲۸: ۴-ج ۲۶)

سید نظام الدین سجادی

معاون وزیر

دوره: ...
شماره: ...
تاریخ: ...
مهر و امضاء

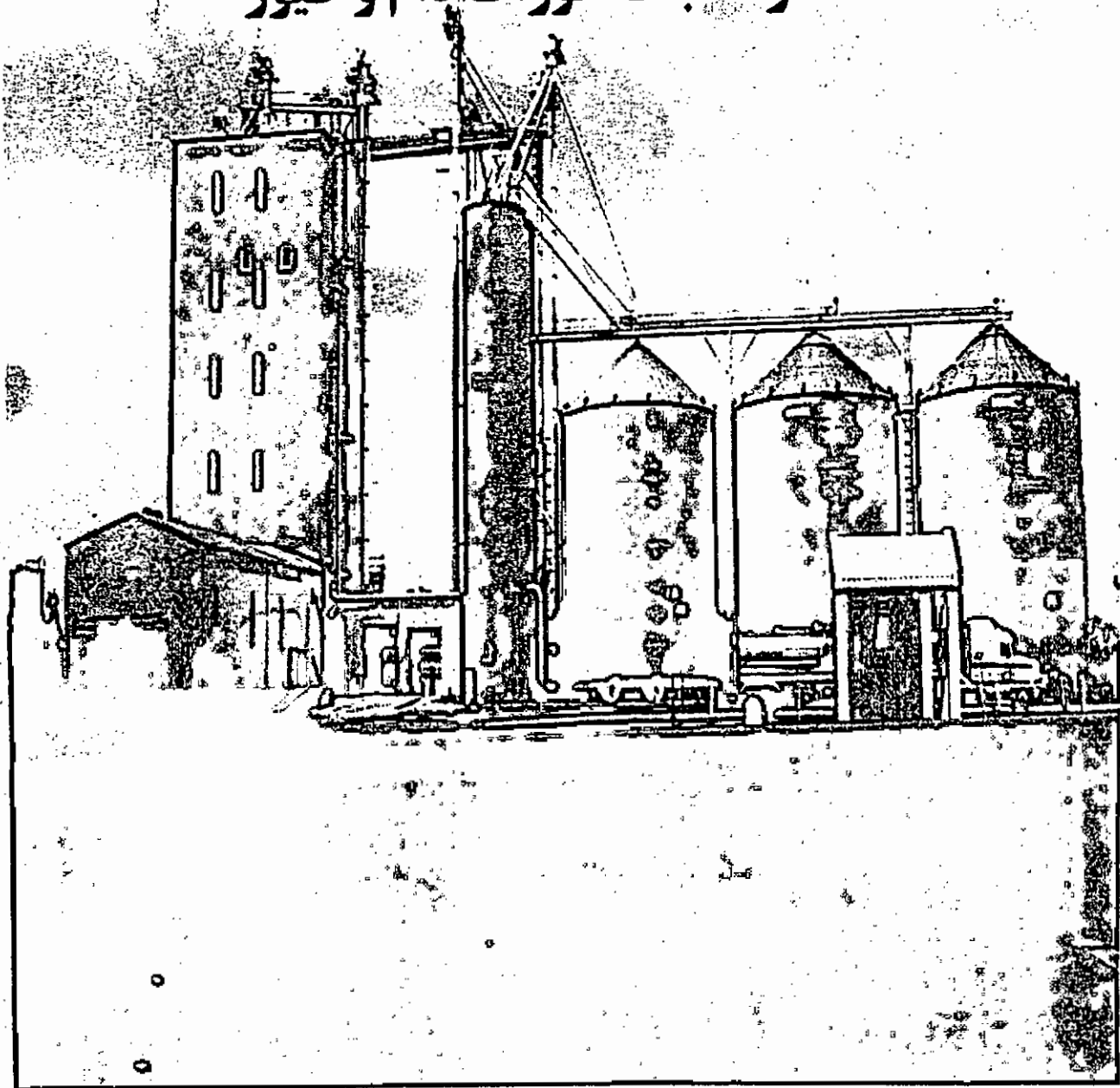

وزارت جهاد کشاورزی

معاونت امور دام

طرح رتبه بندی

کارخانجات خوراک دام و طیور

صفحه	عنوان
۳	مقدمه.....
۴	ضرورت موضوع درجه بندی کارخانجات خوراک دام، طیور و آبزیان کشور.....
۵	اهداف رتبه بندی کارخانجات تولید خوراک دام، طیور و آبزیان کشور.....
۶	تعاریف لغات و اصطلاحات.....
۱۹	ضرورت تجدیدنظر و دلایل نیاز تغییر و تکمیل ضوابط صدور پروانه جهت کارخانجات خوراک دام، طیور و آبزیان.....
۲۰	نگاهی به انتظارات زیر بخش دامپروری برای نیل به اهداف بلند مدت توسعه.....
۲۱	کاستیهای موجود در روند ایجاد و بهره برداری واحدهای تولید خوراک دام، طیور و آبزیان.....
۲۱	اهداف پیش بینی شده.....
۲۲	ضوابط صدور پروانه جهت کارخانجات خوراک دام و طیور و وظایف بخشهای دولتی و غیر دولتی مرتبط.....
۲۷	امکانات مورد نیاز ایجاد کارخانه خوراک دام، طیور و آبزیان.....
۲۷	محل و موقعیت کارخانه.....
۲۷	ساختمان و تأسیسات.....
۲۷	انبارها و سیلوهای مواد اولیه و خوراک آماده.....
۲۷	انبار خوراک آماده.....
۲۸	انبارها و سیلوهای ذخیره مواد اولیه و خوراک دام تولید شده.....
۲۸	سالن تولید خوراک دام و طیور.....
۲۹	آزمایشگاه کارخانه.....
۲۹	ماشین آلات و تجهیزات.....
۳۰	باسکول.....
۳۱	نیروی انسانی متخصص و کاربردی مورد نیاز.....
۳۱	مدیر تولید کارخانجات خوراک دام و طیور.....
۳۴	فرم ارزیابی کارخانجات.....
۴۰	دستورالعمل اجرایی.....
۶۰	منابع و مآخذ.....

در صنعت دامپروری، تهیه فوراک متعادل و سالم که حاوی کلیه مواد مورد نیاز دام و طیور باشد، از اهمیت خاصی برخوردار است؛ به طوری که هر نوع کمبود از نظر میزان پروتئین، املاح، ویتامین‌ها و انرژی مورد نیاز، باعث عدم بازدهی مطلوب و زمینه‌ساز ایجاد انواع بیماری‌ها خواهد شد. با توجه به حساسیت امر و نیز با در نظر گرفتن توسعه و گسترش رشته‌های مختلف دامپروری که سبب به وجود آمدن تخصص‌های گوناگون شده است، تولید فوراک دام، طیور و آبزیان به صورت یک صنعت جداگانه درآمده است و تعدادی از افراد، با صرف هزینه‌های سنگین و استفاده از افراد کارآمده، اقدام به ایجاد این گونه تأسیسات کرده‌اند.

اما نظر به این که قریب به ۷۰ درصد هزینه‌های یک واحد پرورش دام و طیور را هزینه‌های فوراک تشکیل می‌دهد فعالیت در این صنعت جایگاه ویژه‌ای دارد و این امر سبب گردیده است تا افراد با امکانات متفاوتی اقدام به فوراوری و سافت کنسانتره و فوراک کامل به عنوان بخش مهم فوراک بنمایند.

تولید فوراک در کارگاه‌های غیر مجهز و کارخانجات کوچک با کیفیت نامطلوب سبب گردیده است تا کارخانجات مجهز فوراک از ظرفیت اسمی خود به شکل بهینه استفاده ننموده و علی‌رغم سرمایه‌گذاری زیاد در این بخش با مشکلات عدیده اقتصادی مواجه گردند. لذا دفتر تغذیه و بهبود جایگاه دام معاونت امور دام وزارت جهاد کشاورزی به عنوان سیاست‌گذار تامین فوراک دام با همکاری و مشارکت دو استان مازندران و فراسان رضوی، معاونت صنایع و توسعه روستایی وزارت جهاد کشاورزی به عنوان سیاست‌گذار صنعت تولید فوراک دام، شرکت تعاونی تولیدکنندگان فوراک دام، طیور و آبزیان کشور و شرکت هماهنگی کارخانجات فوراک، دارو و مکمل دام، طیور و آبزیان اقدام به تهیه طرح رتبه‌بندی کارخانجات فوراک دام و طیور نموده است تا بتواند با تعیین وضعیت موجود امکانات مختلف کارخانجات موجود نظیر سافت‌مان و تأسیسات، انبارها، سیلوها، ماشین‌آلات، تجهیزات، نیروی انسانی و غیره کارخانجات را در رتبه‌های شش‌گانه‌ای طبقه‌بندی نموده و با هدایت کارخانجات و کارگاه‌های غیر مجهز جهت اصلاح وضعیت خود، کارخانجات مجهز با امکانات لازم تولید فوراک مطلوب را به دامداران و بهره‌برداران نهایی معرفی نموده و از تولید آن‌ها که نهایتاً به تولید فرآورده‌های دامی خواهد انجامید در حد توان کمک نماید.

دفتر تغذیه و بهبود جایگاه دام

ضرورت موضوع درجه بندی کارخانجات خوراک دام کشور

۱. عدم وجود استاندارد کامل در روند تولیدات خوراک دام.
۲. عدم وجود ضوابط اساسی در برنامه ریزی و ایجاد تولیدات.
۳. عدم توسعه علمی و اعمال فن آوری همگام با توسعه کمی در این صنعت.
۴. مبهم بودن ضوابط ایجاد کارخانجات و مسائل مربوط به توسعه و تکمیل صنایع. (شرایط صدور پروانه)
۵. ناهماهنگ بودن مراجع رسمی و غیر رسمی مرتبط با این صنعت. (نامشخص بودن وظایف هر کدام از بخشها)
۶. نقص مجوزهای صادره در روند تولیدات از جمله مجوز تولید و مجوز تکمیل برای واحدها.
۷. تعدد واحدهای مجاز و غیر مجاز تولید خوراک دام.
۸. توسعه کمی تولیدات بدون توجه به کیفیت.
۹. بهبود سریع تقاضای بخش در حوزه کیفیت.
۱۰. تمایل شدید بخش دامپروری در استفاده از روشهای فرآوری خوراک دام برای افزایش بهره‌وری.

تعاریف لغات و اصطلاحات:

آزمایشگاه‌های کنترل کیفیت (Quality Control=QC): هر واحد تولیدی نیازمند آزمایشگاه‌های مختلف جهت کنترل مواد اولیه، مواد بسته‌بندی شده، مواد حین تولید و محصول نهایی و آزمایشات پایداری می‌باشد.

آسیاب کردن (Grinding): به کاهش ابعاد ذرات غذایی توسط یکی از فرایندهای فشرده‌گی، سایش یا خرد کردن اطلاق می‌گردد.

آلودگی (Contamination): عبارت است از آغشته شدن به مواد شیمیایی یا میکربی.

آلودگی متقابل (Cross Contamination): عبارت است از انتقال آلودگی از یکدیگر (به طور مثال در شرایط تولید مشترک دو فرآورده ممکن است هر دوی آنها به یکدیگر آلوده شوند) به‌طوری‌که هر طرف محتوی ناخالصی یا میکرب طرف مقابل باشد.

افزودنی (Additive): مواد اولیه یا ترکیبی از مواد اولیه که جهت تامین نیازهای اختصاصی به مخلوط خوراک پایه افزوده می‌شوند. این مواد معمولاً بصورت مقادیر بسیار جزئی است و نیاز به مخلوط نمودن و تدابیر اجرایی بسیار دقیقی دارد.

اکسپند نمودن (Expanding): فرایندی که در آن بخش نشاسته‌ای مواد مغذی در معرض رطوبت، فشار و حرارت ژلاتینه می‌شود. در زمان اکسپند شدن در اثر کاهش ناگهانی فشار، حجم این مواد افزایش می‌یابد.

اکستروژن شدن (Extruding): به فرایندی که خوراک تحت فشار به جلو رانده شده و پس از عبور از سوراخ دای، شکل خاصی بخود می‌گیرد اطلاق می‌شود.

انواع مجوز: مجوزهایی که به عنوان اجازه اشتغال، برای فعالیتهای مختلف اداره کارخانجات و کارگاه‌ها صادر می‌شود به شرح ذیل است:

(۱) موافقت اصولی: مجوزی است که قبل از صدور پروانه تأسیس جهت متقاضیان کارخانه و ... در چهارچوب سیاست‌ها و ضوابط نظام دامپروری صادر می‌گردد.

(۲) پروانه تأسیس: مجوزی را که هر متقاضی برای احداث ساختمان‌ها و تأسیسات کارخانه یا کارگاه

اهداف رتبه‌بندی کارخانجات تولید خوراک دام، طیور و آبزیان کشور:

- ۱- شناسایی، گزینش و مطرح سازی کارخانجات برتر کشور به منظور تقویت آنان و ارتقاء سطح رده‌های پائین کارخانجات موجود.
- ۲- جلوگیری از فعالیت واحدهای غیرمجاز و کنترل محصولات تولیدی واحدهای غیرمجاز و نیمه فعال و ایجاد انگیزه جهت سرمایه‌گذاری بهینه در صنعت تولید خوراک.
- ۳- استفاده بهینه از سرمایه‌های بکاررفته و منابع علوفه‌ای موجود و جلوگیری از هدر رفت سرمایه و نهاده‌های غذایی.
- ۴- ارتقاء سطح تکنولوژیکی تولید خوراک دام، به منظور بهبود محصولات تولیدی جهت مصرف داخلی و صدور محصول به خارج از کشور.
- ۵- رعایت مقررات جاری و الزام به رعایت مقررات جدید در امر تولید خوراک برای حضور در بازارهای جهانی.
- ۶- تعیین اولویت‌های برنامه‌ریزی و تقویت و واگذاری تسهیلات و سهمیه‌های مربوطه در جهت ارتقاء سطح کیفی تولیدات کارخانجات خوراک دام و طیور.
- ۷- ایجاد زمینه جهت دسترسی مصرف کنندگان به تولیدات برتر.
- ۸- غنی‌سازی مواد کم بازده و استفاده بهینه از ضایعات کشاورزی و صنعتی.
- ۹- نظارت بر تولید محصولات در بسته‌بندیهای استاندارد و استفاده از برچسب و تفکیک نوع محصولات و کنترل کمی و کیفی محصولات تولیدی.
- ۱۰- ارتقاء کیفیت محصولات و تولیدات با اخذ استانداردهای لازم و کاهش ضایعات در تولید خوراک.
- ۱۱- صرفه جویی اقتصادی ناشی از تولید انبوه.
- ۱۲- داشتن امکانات ذخیره سازی مواد اولیه و خوراک آماده در طول سال و مواقع بحرانی.

مکمل‌های معدنی شامل مخلوط مواد معدنی ریز مقدار و عناصر کمیاب با کمیت و کیفیت مناسب جهت تأمین مواد مغذی، کارآیی مطلوب خوراک، پیشگیری از بیماری‌های ناشی از کمبود آنها، مقابله با استرس‌ها و حفظ تولید که در سطح مطلوب به سایر اقلام جیره اضافه می‌گردند.

علاوه بر عناصر کمیاب، عناصر دیگری تحت عنوان عناصر درشت مقدار (Macro-Element) به جیره غذایی اضافه می‌شوند که مهم‌ترین آنها کلسیم و فسفر بوده که به صورت دی‌کلسیم فسفات و منوکلسیم فسفات مورد استفاده قرار می‌گیرند.

۳) مواد حامل یا کریرها (Carrier): مواد حامل یا کریر به موادی اطلاق می‌شود که صرفاً برای به حجم رساندن مکمل و توزیع یکنواخت مواد اولیه در هر واحد مکمل مورد استفاده قرار می‌گیرند. مواد حامل می‌بایستی دارای خصوصیتی باشند که بهترین نتیجه را از نظر تأمین حجم، وزن و یکنواختی در محصول نهایی ایجاد نمایند. برخی از خصوصیات مواد حامل که می‌بایست رعایت شوند به شرح زیر می‌باشد:

- ۱- اندازه ذرات ۲- بار الکتریکی ۳- رطوبت ۴- بار میکروبی ۵- دانسیته (وزن مخصوص)
- امروزه و با توجه به شرایط جغرافیایی موادی که به عنوان حامل استفاده می‌شوند عبارتند از:
- ۱- سبوس (گندم، برنج) ۲- آرد ذرت ۳- آرد سویا ۴- کورن کوب (آرد حاصل از چوب خشک شده ذرت) ۵- کربنات کلسیم ۶- دی‌کلسیم فسفات ۷- بتونایت ۸- لاکتوز

بالک (Bulk): عبارت است از یک مخلوط که هنوز در بسته‌بندی نهایی قرار نگرفته است مثل مخلوط آماده در میکسر.

بیچ (Batch): عبارت است از یک سری ساخت محصول شامل یک مخلوط نهایی در یک ظرف که دارای قسمت‌های همگن بوده و تمام عملیات توزین و تولید سری هم زمان بوده است و تحت یک شماره آزمایش شناسائی می‌شود. برای مواد اولیه یا مواد بسته‌بندی نیز هر توده مشترکی که تحت یک سری عملیات تهیه شده و آزمایش شده‌اند Lot یا بیچ نامیده می‌شود. به اندازه سری ساخت Batch-Size به سوابق آن Batch-Record و به ترخیص آن Batch-Release می‌گویند.

Batch sheet: برگ درخواست مواد برای ساخت یک سری

پخت (Cooked, Cooking): به فرآیند حرارتی که معمولاً در معرض رطوبت بوده اطلاق

تولیدی با رعایت ضوابط نظام دامپروری باشد و باید دریافت نماید، پروانه تأسیس می‌گویند.

(۳) پروانه بهره‌برداری: مجوزی را که متقاضیان به منظور شروع فعالیت و بهره‌برداری کارخانه و کارگاه پس از تأسیس واحد و تکمیل تأسیسات و تجهیز ماشین‌آلات، در موعد مقرر و برابر ضوابط دریافت می‌دارند، پروانه بهره‌برداری می‌نامند.

انواع مجوزهایی که به عنوان اجازه اشتغال، برای فعالیتهای مختلف اداره کارخانجات و کارگاه‌ها صادر می‌شود را معاونت صنایع و توسعه روستائی چنین تعریف مینماید:

(۱) جواز تأسیس: مجوزی که براساس مفاد دستورالعمل ضوابط صدور و تمدید جواز تأسیس واحدهای صنایع کوچک تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی و یا دستورالعمل وزارت صنایع صادر و بموجب آن متقاضی میتواند با رعایت ضوابط و مقررات مربوطه نسبت به شروع کارهای اجرایی و نصب ماشین آلات اقدام نماید.

(۲) پروانه بهره‌برداری: کلیه واحدهای صنعتی دارای جواز تأسیس از وزارت جهاد کشاورزی یا وزارت صنایع و معادن با رعایت دستورالعمل ضوابط صدور پروانه بهره‌برداری میتوانند پروانه بهره‌برداری دریافت نمایند.

(۳) جواز توسعه طرح: انجام هرگونه تغییرات جهت افزایش ظرفیت یا تولید محصولات جدید برای واحدهای دارای پروانه بهره‌برداری اعم از ماشین آلات و تجهیزات جدید یا افزایش امکانات زیر بنایی از قبیل زمین، زیربنای برق، آب و..... مستلزم صدور مجوز موافقت با توسعه طرح میباشد.

الک کردن (Sifting): فرایندی است که مواد را بر روی یک توری سیمی بافته شده جهت جداسازی با ابعاد مختلف عبور می‌دهند.

انواع مکمل‌ها:

(۱) مکمل‌های ویتامینی: مکمل‌های ویتامینی عبارتند از مخلوط ویتامین‌های لازم و ضروری با کمیت و کیفیت مناسب که برای تأمین مواد ویتامینی و کارایی مطلوب خوراک، پیشگیری از بیماری‌های ناشی از کمبود آن‌ها و مقابله با استرس‌ها و حفظ تولید در سطح مطلوب به سایر اقلام جیره اضافه می‌شود.

(۲) مکمل‌های معدنی: مکمل‌های معدنی عبارتند از مخلوط مواد غیرآلی که به مقدار لازم به خوراک اضافه گردیده و جهت فعالیت‌های فیزیولوژیکی و تنظیم متابولیسم طبیعی بدن ضروری می‌باشند.

تولیدکننده (Manufacturer): شخص، شرکت یا مؤسسه‌ای است که دارای پروانه ساخت بوده و اقدام به تولید محصول بنماید.

تیمار حرارتی (Heat Treatment): به روشی اطلاق می‌شود که با افزایش حرارت در داخل مواد خوراکی فرآوری شده، ارتقاء کیفیت تغذیه‌ای و بهداشتی را با محدود کردن فعالیت میکروارگانیسمها موجب می‌شود.

تیمار مواد خوراکی (Treatment): اقدامی است که بمنظور کاهش میکروارگانیسم‌های بیماری‌زا بر روی مواد خوراکی یا خوراک آماده دام صورت می‌پذیرد.

جدول فواصل: جدولی است که فاصله مجاز محدوده تأسیساتی کارخانه و کارگاه با محدوده تأسیساتی واحدهای مشابه و غیرمشابه و همچنین عوارض تأسیساتی، عوارض طبیعی و مناطق مسکونی در آن ذکر شده است.

جیره کامل (Complete ration): عبارت است از مجموعه ترکیبی از مخلوط غذاها که به تنهایی برای تغذیه حیوانات کافی بوده و با فرمول خاصی آمیخته شده است تا در اختیار دام قرار گیرد و بدون اینکه هیچ گونه ماده اصلی اضافی (بنجر آب) مصرف شود، قادر به تأمین کلیه نیازهای غذایی دام (تأمین و نگهداری و یا توسعه و افزایش تولید) باشد.

حیوان شاهد (Non - target animal): حیوانی است که ماده افزودنی یا داروی خاص برای آن مد نظر گرفته نشده است.

حیوان هدف (Target animal): به حیوانی اطلاق می‌شود که ماده خوراکی، یا دارویی خاص را مورد مصرف قرار داده باشد.

خطر (Risk): هر گونه عامل بیولوژیکی، شیمیایی یا فیزیکی یا تغییر شرایط آن که موجب تغییر وضعیت بهداشت فردی می‌شود اطلاق می‌گردد.

خوراک (Feed): ماده یا مواد غذایی که توسط دام مورد مصرف قرار گرفته و در تأمین انرژی و یا سایر نیازهای مواد مغذی جیره حیوانات شرکت می‌جوید.

خوراک آردی (Mash): به مخلوط حاصل از مواد اولیه آسیاب شده که شکل فیزیکی آردی دارد اطلاق می‌گردد.

می‌گردد که موجب تغییرات ویژگیهای فیزیکوشیمیایی خوراک و کاهش بار میکروبی آن می‌شود.

پروانه: مجوزی است که از سوی مراجع ذیصلاح به منظور احداث یا بهره‌برداری کارخانجات و کارگاه‌های مربوط به تولید خوراک صادر و تنها مجوز معتبر برای ارائه خدمات و تسهیلات توسط کلیه دستگاه‌ها می‌باشد.

پلت (Pellet): شکل نوده‌ای و پخت شده و خوراکی است که تحت فرآیند فشار مکانیکی از سوراخهای قالب (Die) عبور نموده‌اند.

پلت‌سازی (Pelleting): فرآیندی است که خوراک بر اثر فشرده شدن و عبور از منافذ قالب (Die) خارج می‌شود.

پیش‌پخت (Conditioned, Conditioning): به دستیابی به شرایط بخشی از فرآیند با کسب رطوبت و حرارت مواد اولیه یا مخلوطی از مواد اولیه پیش از وقوع فرآیند اصلی اطلاق می‌گردد.

پیش مخلوط یا پریمیکس (Premix): معمولاً مخلوط یکنواختی از یک یا چند ماده ریزمغذی با یک ماده اولیه رقیق کننده یا حامل می‌باشد. پریمیکس‌ها (پیش مخلوط‌ها) برای تسهیل در پراکندگی یکنواخت مواد اولیه ریزمغذی در یک مخلوط زیاده‌تر بکار می‌روند.

تاریخ انقضاء (Exp. Date): عبارت است از حداکثر زمانی که ماده اولیه یا فرآورده دارای کیفیت تضمین شده است.

تاریخ ساخت (Maf. Date) یا (Product Date): عبارت است از زمان تولید فرآورده یا ماده اولیه

تجدید ساخت یا بازسازی (Reprocess): عبارت است از فرآوری یا بازیافت محصول جهت رفع بعضی اشکالات. تجدید عملیات معتبرسازی برای هرگونه تغییرات در روش یا تعمیر دستگاه‌ها یا محل تولید الزامی است.

تضمین کیفیت (Quality Assurance=QA): عبارت است از سیستم خاصی که کلیه امور مربوط به کیفیت فرآورده را کنترل نموده و در مواقع لزوم ارشاد و راهنمایی می‌نماید و تمام مراحل (از سفارش مواد تا آخرین روز تاریخ انقضاء مصرف فرآورده) را تحت نظارت دارد.

خوراک پایه دام (Base feed): عبارت است از مجموعه‌ای فرموله شده از غذاهای متراکم که با توجه به شرایط خاص اقتصادی و بازار موجود، فرآوری و تولید گردیده و قادر به تأمین قسمت عمده از نیازهای غذایی دام باشد. این غذا کامل نبوده و برای تشکیل جیره کامل بایستی با سایر غذاها تکمیل گردد.

خوراک دارو دار (Medicated Feed): هر نوع خوراک دامی که به آن ترکیبات دارویی جهت درمان، تیمار، پیشگیری و تخفیف حدت بیماری در دام، یا جهت تغییر پیکره و یا هر نوع تغییر در عملکرد فیزیولوژیک در بدن دام شده باشد، اطلاق می‌گردد.

خوراک فرموله شده (Formulated feed): به دو یا چند ماده اولیه خوراکی که بر طبق ویژگی‌هایشان به نسبت‌های تعیین شده مخلوط و فرآوری شده‌اند اطلاق می‌گردد.

خوراک کامل (Complete Feed): خوراک کامل ترکیبی با ارزش غذایی کامل است که می‌تواند زندگی، رشد و تولید دام مخاطب را بدون استفاده از مواد غذایی دیگر، بجز آب مصرفی تأمین نماید.

خوراک متراکم (Concentrate): عبارت است از طیف وسیعی از مواد غذایی دارای انرژی و یا پروتئین بالا و میزان الیاف خام کم (کمتر از ۱۸٪) که قادر به تأمین قسمتی از نیازهای غذایی دام باشد و غالباً به دو دسته غذاهای تراکم کربنی (با انرژی بالا) و تراکم ازته (با پروتئین بالا) تقسیم بندی می‌شوند.

خوراک مکمل (Supplement Feed): خوراکی که بصورت مجزا و یا همراه با دیگر مواد خوراکی مصرف شده و باعث افزایش کارایی و توازن مواد مغذی می‌گردد.

دام (Livestock): به هر نوع از پرستنداران و پرندگان اهلی، آبزیان، زنبور عسل، کرم ابریشم، حیوانات آزمایشگاهی و پوستی و حیوانات باغ وحش اطلاق میشود.

دستگاه پلت (Pellet Mill): دستگاهی است که به وسیله فشرده کردن مواد غذایی تحت حرارت مرطوب، ایجاد شکل فیزیکی استوانه‌ای با قطرهای مختلف می‌نماید.

دستگاه چربی زن: دستگاهی است که با بهره‌گیری از آن، چربی گرم شده و به خوراک دام فرآوری شده اضافه می‌شود.

دستگاه ملاس زن (Molasser): دستگاهی است که به وسیله عبور مواد غذایی از داخل آن با روش پاشش به طور یکنواخت ملاس را به غذا می افزایند.

دستورالعمل‌های استاندارد (Standard Operation Procedure): شامل دستورالعمل و راهنمایی برای عملیات می باشد مانند دستورالعمل نمونه برداری، کنترل‌ها، پاک‌سازی‌ها و غیره. (این دستورالعمل‌ها به اختصار SOP نامیده می شوند و برای کلیه امور نوشته می شوند).

رقیق کننده (Dilutor): مواد خوراکی که برای مخلوط کردن و اختلاط بهتر، دسترسی بیشتر، کاهش غلظت مواد مغذی افزودنیها بکار می رود و پذیرش آن در حیوانات با استفاده از رقیق کننده‌ها به افزودنیها افزایش داده، اطمینان از سلامتی ناشی از مصرف را بالاتر برده و موجب کفایت کامل مخلوط شدن این مواد در خوراک می گردد، اطلاق می شود.

روش‌های بهینه تولید (Good manufacturing practice=GMP): عبارت است از روش‌های مطلوب یا بهینه تولید که از سال‌های ۱۹۵۰ میلادی به بعد ضرورت آن توسط سازمان FDA (سازمان دارو-غذای آمریکا) اعلام و امروزه اجرای اصول آن از الزامات تولید فرآورده‌های مختلف دارویی در سرتاسر جهان می باشد.

با به کارگیری اصول GMP نه تنها کیفیت و یکنواختی یک محصول در کلیه مراحل ساخت تضمین می گردد بلکه از میزان خطاهای احتمالی و ضایعات حین تولید نیز کاسته می شود. به عبارت دیگر شرایط تولید خوراک تحت این استانداردها، قبل، حین و پس از تولید، یکنواخت شده و از تولید محصولات نامرغوب و بدون کیفیت جلوگیری خواهد شد.

اجرای قوانین مستندسازی در استانداردهای قانونی سبب می شود تا کلیه مراحل ساخت به صورت مکتوب در اختیار تولیدکنندگان و بازرسان ارگان‌های دولتی قرار گیرد به طوری که با بازبینی این اسناد می توان به رعایت قوانین و شکایات مطرح شده نسبت به محصول رسیدگی و اشکالات را شناسایی و رفع نمود.

زمین تأسیسات (Premises): زمینی که جهت احداث ساختمان‌ها و تأسیسات، توسط متقاضی و برابر ضوابط نظام دامپروری ارائه می شود. وضعیت مالکیت زمین محل تأسیسات می تواند به یکی از شکل‌های زیر باشد: ۱- زمین‌های سنددار ۲- زمین‌های استیجاری ۳- زمین‌های فاقد سند

۱) کارخانجاتی که با استفاده از روش‌های نوین مختلف فیزیکی، شیمیایی و بیولوژیکی علم تغذیه و از طریق مخلوط کردن، حرارت دادن، خشک کردن، تخمیر کردن و افزودن بعضی از مواد شیمیایی و معدنی اقدام به غنی کردن مواد غذایی دامی می‌نمایند و با استفاده از این مواد به ساخت خوراک کامل یا کنسانتره مبادرت می‌ورزند. شکل فیزیکی خوراک در این واحدها می‌تواند آردی (مش)، پلت و بلوک باشد.

۲) کارخانجاتی که با آسیاب و مخلوط کردن مواد اولیه خوراک، اقدام به تولید کنسانتره بشکل آردی (مش) می‌نمایند.

۳) واحدهای تولید آرد ماهی که نسبت به تهیه آرد یا مایع ماهی از ماهی‌های غیرخوراکی و ضایعات ماهی‌های خوراکی و ضایعات صنایع شیلات استفاده می‌کنند.

۴) کارخانجات تهیه پودر گوشت که با استفاده از ضایعات کارخانجات جوجه‌کشی و تلفات مرغداری‌ها و دامداری‌ها اقدام به تولید پودر گوشت می‌کنند.

۵) کارخانجات تهیه مواد اولیه خوراک دام از ضایعات کشتارگاهی که نسبت به تهیه پودر خون، پودر چربی، پودر استخوان، پودر گوشت و پودر محتویات شکمبه اقدام می‌کنند.

۶) کارگاه‌های عمل‌آوری و آماده‌سازی کود مرغ جهت مصرف در خوراک دام که از کود مرغداری‌ها استفاده می‌نمایند.

۷) کارخانجات تولید پودر ملاس که با انجام عملیات مخصوص، ملاس مایع را به صورت پودر درمی‌آورند.

۸) کارخانجات تولیدکننده بلوک‌های ملاس که قسمت اعظم منبع اولیه بلوک را ملاس تشکیل می‌دهد.

۹) کارخانجات غنی‌سازی مواد خشبی به وسیله آمونیاک و اوره و سود سوزآور که توسط فعل و انفعالات شیمیایی، مواد خشبی را غنی می‌کنند و قابلیت هضم آن را افزایش می‌دهند.

۱۰) کارخانجاتی که جهت سهولت انبارکردن و حمل و نقل، علوفه تر را خشک کرده و به صورت پلت یا بلوک در می‌آورند.

۱۱) کارخانجات تهیه پروتئین تک سلولی که با کشت تک سلولی‌های مخصوص بر روی مواد

(به شرط احراز مالکیت) ۴- زمین‌های مشاع ۵- زمین‌های اصلاحات ارضی مفروض الرعیه ۶- زمین‌های واگذاری از طریق هیأت‌های هفت نفره ۷- زمینهای واگذاری از طریق منابع طبیعی.

ژلاتینه شدن (Gelatinized): به پاره شدن کامل واکونلهای نشاسته، تحت تاثیر ترکیبی از رطوبت، حرارت و فشار اطلاق می‌گردد.

شماره سری ساخت (Batch No): به شماره‌ای که به مقدار ثابت مخلوط (بچ) جهت تعیین هویت و امکان ردیابی اختصاص می‌گردد اطلاق می‌شود.

عمر قفسه‌ای (Shelf Life): عبارت است از زمانی که تا آن تاریخ محصول پایداری مناسب را دارد.

عوارض تأسیساتی: محدوده حریم فرودگاه‌ها، جاده‌ها، راه‌آهن، واحدهای صنعتی، شبکه‌های اصلی انتقال آب و برق و مواد نفتی در جدول فواصل، عوارض تأسیساتی خوانده می‌شوند.

غربال کردن (Screen, Screening): فرآیندی است که طی آن مواد اولیه پس از عبور از ورق سوراخ‌دار به موادی با اندازه‌های متفاوت تفکیک می‌شوند.

فرمول اصلی (Master Formula): فرمول مندرج در پروانه ساخت و DMF را فرمول اصلی یا ماستر می‌گویند. این فرمول ممکن است با تغییرات خلوص مواد در مراحل ساخت کمی تغییر یابد ولی مبنای اصولی تولید فرمول ماستر است.

قرنطینه (Quarantine): عبارت است از جداسازی فیزیکی و مجزا کردن یک محموله جهت آزمایش و تعیین تکلیف آن. جداسازی ممکن است در محل مجزا و یا فقط با الصاق برچسب تحت آزمایش (به رنگ زرد یا سفید) باشد.

کارخانه (Plant): واحدهایی نظیر آنچه که به منظور جوجه‌کشی، تهیه فرآورده‌های لبنی، خوراک دام، طیور و آبزیان یا مواد اولیه ساخت آنها احداث گردیده یا می‌گردند، کارخانه نامیده می‌شوند.

کارخانه خوراک دام، طیور و آبزیان (Feed Mill Plant): به واحدهایی گفته می‌شود که بر اساس روش‌های نوین علم تغذیه، نسبت به تهیه بخشی و یا کل خوراک آماده مورد نیاز، با استفاده از مواد اولیه غذایی قابل مصرف و بایکارگیری دستگاهها و ماشین آلات مناسب اقدام می‌کنند.

کارخانجات و کارگاه‌هایی که به نوعی تهیه خوراک آماده یا مواد اولیه خوراک اشتغال دارند، به شرح ذیل می‌باشند:

- حاصل از نفت، ملاس و سایر مواد. پروتئین قابل مصرف دام و طیور به دست می‌آورند.
- (۱۲) واحدهای تولید پروتئین حیوانی که از پرورش انواع کرم‌ها بر روی کودهای دام و طیور و زیاله و پروتئین قابل مصرف دام یا کود مزرعه به دست می‌آورند.
- (۱۳) کارخانجات تهیه شیر خشک که طی انجام عملیاتی، شیر مایع کم ارزش را به شیر خشک قابل مصرف خوراک دام و طیور تبدیل می‌کنند.
- (۱۴) واحدهای تهیه پودر پر که در کنار کشتارگاه‌های صنعتی طیور احداث می‌گردند و پره‌های حاصل از کشتارگاه را به پودر پر قابل مصرف در خوراک دام و طیور تبدیل می‌کنند.
- (۱۵) کارخانجات تولیدکننده مکمل‌های معدنی و ویتامینی و اسیدهای آمینه که نسبت به تهیه بخشی از منبع اولیه خوراک دام اقدام می‌نمایند.
- (۱۶) کارخانجات فرآوری بقایای کشاورزی و صنعتی که با انجام برخی اعمال فیزیکی، شیمیایی، فیزیکوشیمیایی و بیولوژیکی امکان مصرف این مواد را جهت تغذیه دام فراهم می‌نمایند.
- کالیبره کردن (Calibration):** جهت حصول اطمینان از عملکرد صحیح دستگاه‌ها، لازم است در شرایط معین نتایج یک دستگاه را با نتایج استاندارد مرجع مشخص کنند. هر دستگاه باید دارای کارت کالیبره بوده و هر ۳ تا ۶ ماه یک بار این عمل تکرار شود.
- کرامبل کردن (Crumbling):** به (فرآیند) کاهش ابعاد پلت به قطعات کوچکتر اطلاق می‌گردد.
- کرامبل (Crumble):** شکل خاصی از خوراک دام است که پس از پلت شدن در آسیاب‌های ویژه خورده شده و دارای دانه‌بندی با درجه‌های مختلف می‌باشد.
- کنترل حین تولید (Inprocess quality control):** کنترل حین تولید یا IPQC عبارت است از مجموعه کنترل‌ها و بررسی‌ها در حین تولید شامل مراحل توزین، پرکردن، میکس، بسته‌بندی و غیره.
- کنترل کیفیت (Quality Control):** شامل کلیه کنترل‌ها، بازرسی‌ها و آزمایشات برای حصول اطمینان از کیفیت می‌باشد.
- کنترل نقاط بحرانی (CCP – Critical Control point):** نقطه کنترل بحران، به نقاطی در ارزیابی خطر گفته می‌شود که می‌توان آن را کنترل و از خطری که سلامت خوراک را تهدید می‌کند

جلوگیری کرده و یا آنرا از بین برده و یا آن را به سطح قابل قبولی کاهش داد.

کنترل نقاط خطر بحرانی (HACCP): سیستم بازدارنده‌ای که با تجزیه و تحلیل مخاطرات و

کنترل نقاط بحرانی، تمامی عوامل موثر در سلامتی و ایمنی محصول را در بر می‌گیرد.

کنسانتره (Concentrate): نوعی خوراک که برای متناسب نمودن مواد مغذی خوراک مصرفی

دام همراه با سایر مواد غذایی مصرف می‌شود. کنسانتره باید برای تولید یک خوراک مکمل یا خوراک

کامل قبل از مصرف رقیق یا مخلوط گردد.

کیفیت پایه (Basic Quality): به آن دسته از ویژگیهای مرتبط با خوراک، ترکیبات خوراکی،

افزودنیها و فرآورده‌های دامی، اطلاق می‌شود که با رعایت قوانین کشوری و یا بین‌المللی و زیست

محیطی سلامتی حیوانات و مصرف‌کنندگان و فرآورده‌های با منشأ دامی را تضمین کرده باشد.

محصول (Product): به ماحصل فعالیت‌ها و فرآوری مواد اولیه اطلاق می‌گردد.

محصول نهایی (Finished Product): شامل مکمل یا خوراک که در بسته‌بندی نهایی قرار گرفته

و بایبصورت فله آماده فروش است.

محموله (Consignment or Delivery): کلیه مواد اولیه، مواد بسته‌بندی، محصولات غذایی و

دارویی که تحت یک سفارش در یک نوبت دریافت و یا صادر می‌گردد محموله نامیده می‌شود.

مدارک (Documents): عبارت‌اند از کلیه فرم‌ها، دستورالعمل‌ها و مستندات برای گزارشات انبار،

تولید، بسته‌بندی، آزمایشگاه‌ها و غیره.

مشتری (Customer): به فردی که از کارخانه محصول یا خدمات خریداری می‌کند اطلاق

می‌گردد.

معتبرسازی (Validation): شامل کنترل‌های لازم و متناوب برای حصول اطمینان از صحت

عملکرد یا کاربرد می‌باشد. این عملیات عبارت‌اند از:

بازنگری روش‌ها و دستورالعمل‌ها. معتبرسازی کار دستگاه‌ها در شروع بهره‌برداری و در زمان‌های لازم

تعیین شده، معتبرسازی محیط‌های کار و سیستم‌های هوا و غیره.

مقدار ثابت ساخت (Batch): به مقداری از محصول که در یک نوبت با ویژگیهای یکسان تولید شده باشد اطلاق می‌گردد.

ضرورت تجدید و دلایل نیاز تغییر و تکمیل ضوابط صدور پروانه جهت کارخانجات خوراک دام:

در صنعت دامپروری تهیه خوراک متعادل و سالم که حاوی کلیه مواد موردنیاز دام و طیور باشد از اهمیت خاصی برخوردار است به طوری که هر نوع کمبود از نظر درصد پروتئین و املاح و ویتامینها و انرژی موردنیاز باعث عدم بازدهی مطلوب و زمینه ساز ایجاد انواع بیماریها و در نهایت کاهش تولید و بالارفتن هزینه های تولید خواهد گردید و بانظر به اهمیت ویژه ای که صنعت خوراک دام در بهبود کمی و کیفی تغذیه دام و طیور داشته و دارد لذا توجه به کیفیت آن همراه با افزایش کمیت از وظایف دستگاههای مرتبط بوده و توجه دادن متقاضیان توسعه این صنعت به استفاده از تکنولوژی و علم و فن آوری روز در پایداری این صنعت بسیار حائز اهمیت است و رشد تقاضا و در نهایت بهبود کیفی این بخش را به دنبال خواهد داشت.

معاونت امور دام جهاد کشاورزی با استفاده از توان تخصصی و کمیته های فنی تغذیه تحت پوشش و با استفاده از اهرم کمیته کنترل کمی و کیفی خوراک دام (که با حضور سازمان بازرگانی و سازمان جهاد کشاورزی رسمیت دارد) توانسته است تا حدود قابل توجهی با استفاده از امکانات موجود بستر مناسبی جهت بهره برداری بجا از این صنعت بنماید و این میسر نشده است مگر با تلاش فراوان و بهبود تکنولوژی تولید و جهت دهی مناسب واحدها در تولید کیفی و رسیدن به یک استاندارد قابل قبول در تولید خوراک دام و میتوان گفت روشهای اخذ و صدور مجوزهای صادره برای صنعت خوراک دام نیز در جهت این تحولات بایستی بهبود پیدا کرده تا سرمایه گذاری در این صنعت را دچار سردرگمی و صرف هزینه های مجدد و تغییرات در پایان کار ننماید لذا موارد قید شده در این مجموعه چکیده ای است از آنچه ضوابط نظام دامپروری و استاندارد در این خصوص مقرر کرده است و آنچه بایستی در این جهت بیشتر و بهتر مورد توجه قرار گرفته تا روند کار را دچار مشکل ننماید.

با توجه به رشد سریع تکنولوژی در دنیای فعلی و رقابت شدید در عرصه های تولیدی و بخصوص صنایع برای هر بخش از تولید وابسته به آن یک سری توقعات مضاعف ایجاد و صنعت مربوطه نیز نگرانیهایی مبنی بر از دست دادن بازار مصرف در هر سطحی را بدنبال داشته و هجوم گسترده واردات که بیشتر آن ناشی از عدم سیاستگذاری در برنامه ریزی های بلند مدت صنایع تولیدی ماست و عدم توجه واقعی در سرمایه گذاریهای انجام شده، دور ماندن از تحولات بخش و طولانی شدن زمان به

مواد اولیه ریز مغذی (Micro - Ingredients): به ویتامینها، مواد معدنی، آنتی بیوتیکها، داروها و مواد اولیه اطلاق می گردد که معمولاً در مقادیر جزئی و براساس اندازه گیری میلی گرم، میکروگرم یا قسمت در میلیون (ppm) سنجیده می شوند.

مواد جانبی (Excipients): موادی هستند که به منظورهای مختلف مانند تنظیم PH، پایدار نمودن شکل خوراک، ایجاد چسبندگی، ایجاد رنگ مناسب، مقاوم نمودن ماده مؤثره و یا افزایش جذب آن و یا سایر اهداف در فرمولاسیون به کار می روند.

مواد مؤثره (Active ingredients): شامل موادی می باشند که دارای ارزش غذایی یا دارویی بوده و کیفیت آنها از نظر کمی و کیفی در فرمولاسیون حائز اهمیت می باشد.

نحوه بهره برداری: روش تولید در یک کارخانه و کارگاه را که در آن نوع تولیدات کارخانه و کارگاه مشخص می شود، نحوه بهره برداری می نامند.

نشانه (Label): به هرگونه برچسب، علامت (تجاری)، موضوعات تصویردار یا سایر موضوعات توصیفی، نوشته شده، چاپ شده، شابلون شده، یا پیوست شده به همراه محموله اطلاق می گردد.

نقاط کنترل (Control Point): به نقاطی گفته می شود که چنانچه کنترل نشوند موجب کاهش کیفیت محصول می گردد.

نقشه الگویی: نقشه نمونه ای که جهت احداث کارخانجات، بر اساس اصول فنی و علمی تهیه شده است، نقشه الگویی خوانده می شود.

نوع تولید: مشخصات یک کارخانه یا کارگاه که نوع و شیوه بهره برداری آن در پروانه صادره مشخص می گردد.

واحدهای صنعتی خوراک دام (Feed Mill): به واحدهایی گفته می شود که بر اساس مقررات و دارا بودن مجوزهای مربوط از مراجع قانونی و ذی صلاح کشور تأسیس و مورد بهره برداری قرار گرفته و نسبت به تولید و فرآوری خوراک دام اقدام نمایند.

بهره برداری رسیدن ضرحها و کهنه بودن روشهای تولید باعث کند شدن روند استقبال مردم از تولیدات ؛ پایین آمدن تقاضا برای محصولات و کاهش تولید گردیده و افزایش هزینه های تولید در بخشهای مختلف موازی و مرتبط با آن را نیز تشدید نموده است .

صنعت تولید خوراک دام نیز از اینها مستثنا نبوده و حتی در پاره ای از مواقع برای کاهش هزینه های ایجاد کارخانه به اشتباه با حذف بخشهایی از تجهیزات و تأسیسات و ماشین آلات پیش بینی شده در طرح باعث ضعف در تولید آن واحد شده و حداقل سرمایه گذاری انجام شده را نیز بی جواب گذاشته است. در این ارتباط با توجه به امکان فعالیت گسترده صنعت خوراک دام در کشور و نیاز رو به تزاید مصرف کنسانتره و خوراک آماده دام و طیور و آبزیان به نظر میرسد عدم استقبال کافی از این تولیدات ناشی از همان ضعفهایی است که در اکثریت این صنایع وجود دارد و نظر به اهمیت موضوع بایستی با توجه به چشم اندازهای توسعه ای که مد نظر بخش میباشد متحول گردیده در غیر اینصورت با توجه به اهمیتی که تغذیه در روند افزایش سطح تولیدات دارد در اجرای بموقع سیاستهای پیش بینی شده دولت در بخش دامپروری تأثیر منفی خواهد گذاشت .

در اینجا ضروری است ابتدا به گوشه ای از انتظارات دامپروری بپردازیم و سپس راهکارهای پیشنهادی را بیان نماییم .

نگاهی به انتظارات زیر بخش دامپروری برای نیل به اهداف بلند مدت توسعه :

۱. کاهش هزینه تولید از طریق استفاده از تغذیه مناسب و ارزان در واحدهای دامپروری با توجه به اینکه بیش از ۷۰٪ هزینه های تولید را تغذیه تشکیل میدهد.
۲. تنوع در تولیدات خوراک دام با توجه به اینکه گرایشها در این بخش بسیار متنوع میباشد.
۳. بهبود سریع روشهای عمل آوری خوراک دام در واحدهای صنعتی تولید خوراک دام و بهبود کیفیت تولید متناسب با اهداف برنامه ۵ ساله و ۱۰ ساله توسعه کشور در ارتباط با بخشهای تغذیه دام و طیور/ با توجه به اینکه در برنامه های توسعه افزایش عملکرد در واحد تولیدی دامی به عنوان شاخصهای رشد تولید مد نظر می باشد .
۴. تجدید نظر در تکنولوژی تولید متناسب با حداقل امکانات علوفه ای موجود کشور.

۵. تسهیل در روند توجیه و ایجاد صنایع جدید در راستای توقعات بخش.
۶. استفاده بجا از امکانات بخش خصوصی برای سرعت بخشیدن به این عمل.
۷. ایجاد ضوابط قوی در راستای هدفمند کردن توسعه.
۸. کنترل تولیدات از طریق مراجع مرتبط.
۹. اعمال روشهای صحیح استاندارد در تمامی تولیدات.
۱۰. شفاف سازی در تولید با استفاده از روشهای مختلف بیمه و تضمین تولیدات واحدها.

کاستیهای موجود در روند ایجاد و بهره برداری واحدهای تولید خوراک دام:

۱. عدم اعمال استاندارد کامل در روند تولیدات خوراک دام.
۲. عدم وجود ضوابط اساسی در برنامه ریزی و ایجاد تولیدات.
۳. عدم توسعه علمی و اعمال فن آوری همگام با توسعه کمی در این صنعت.
۴. ناهماهنگ بودن مراجع رسمی و غیر رسمی مرتبط با این صنعت (نامشخص بودن وظایف هر کدام از بخشها).
۵. نقص در مجوزهای لازم در روند تولیدات از جمله مجوز تولید و مجوز توسعه برای واحدها.

اهداف پیش بینی شده:

۱. دیگر کارخانه‌ای برای تغییر ظرفیت و بهبود تکنولوژی تولید دچار سردرگمی نشود.
۲. کارخانه بتواند برای تهیه فرمول کیفی و انحصاری خود با اعمال تنوع در تولید مجوز گرفته و برنامه ریزی نماید
۳. مدیر عامل بتواند از توان تخصصی در جهت اعمال روشهای علمی و کاربردی تغذیه ای در ارتباط با توسعه بخش پیش قدم گردد.
۴. ظرفیت واقعی برای تولید اعمال گردیده تا ایجاد انتظار برای واحد متناسب با توان واقعی آن باشد.
۵. ضوابط نظارتی برای کلیه مراحل از ابتدای اقدام به ساخت کارخانه تا آخرین

- تهیه طرحهای راهبردی در راستای توسعه و بهبود از طریق ایجاد جایگاههای تخصصی و کمیته های فنی مرتبط

- شناسایی دقیق نقاط قابل برنامه ریزی و پیشنهاد به بخشهای مرتبط دولتی
- همکاری مداوم با سایر بخشهای مرتبط در راستای بهبود کمی و کیفی صنعت

۱) ضوابط صدور جواز تأسیس کارخانه خوراک دام و طیور:

- ۱- ظرفیت: حداقل ظرفیت تولید کارخانه خوراک طیور ۲ تن در ساعت است.
حداقل ظرفیت تولید کارخانه خوراک دام ۴ تن در ساعت است.
حداقل ظرفیت برای تولید خوراک آبزیان ۱ تن در ساعت
تبصره: میزان ظرفیت این واحدها و سایر واحدهای تبدیل ضایعات و تولید مواد اولیه خوراک دام و طیور برحسب نوع مواد و حرفه اقتصادی و نیاز منطقه توسط کمیسیون صدور پروانه استان و با نظر کمیته فنی تغذیه معاونت امور دام خواهد بود.
- ۲- زمین: مساحت زمین مورد نیاز برای احداث کارخانه باید حداقل دو برابر مساحت زیربنای آن باشد.
- ۳- طرح و نقشه: طرح و نقشه و مشخصات ماشین آلات و تأسیسات و ساختمانها باید توسط متقاضی و کارشناسان ذیصلاح و متناسب با ظرفیت و با رعایت استانداردهای قابل قبول تهیه و به سازمانهای ذی ربط ارائه شود.
- ۴- فواصل: رعایت مفاد جدول فواصل درخصوص محل تأسیسات کارخانه خوراک دام و طیور الزامی است.
تبصره: رعایت فواصل درخصوص واحدهای تولید مواد اولیه خوراک دام و طیور بر اساس نظریه کمیسیون استانی است.
- ۵- کارشناس ناظر فنی ساخت:
ساخت واحدهای تولیدی خوراک دام و طیور با توجه به حساسیت تولید مواد تغذیه ای دام نیاز به دقت در ساخت و استفاده از تکنولوژی برتر داشته که بایستی حتماً نسبت به معرفی ناظر فنی ساخت اقدام شود (استفاده از مدیران فنی درجه ۱ و ۲ کارخانجات و یا شرکتهای فنی مورد تأیید).

مرحله از شروع بهره برداری با استفاده از توان بخش خصوصی میسر گردد.

۶. بتوان براحتی به تولید در این صنعت پایداری بخشید.

۷. راه را برای ایجاد توسعه استاندارد در این صنعت فراهم نمود.

۸. راه تشخیص خلأهای توسعه در این صنعت را تسهیل و اقدامات پیش بینی شد.

ضوابط صدور پروانه جهت کارخانجات خوراک دام و طیور و وظایف بخشهای دولتی و غیر دولتی در ارتباط با ایجاد کارخانجات خوراک دام:

جهاد کشاورزی (معاونت امور دام)

- تهیه و ابلاغ برنامه های پنجساله توسعه بخش با هماهنگی مراجع صادرکننده مجوز.
- تعیین شماره تولید و کنترل تولید توسط کمیته کنترل کمی و کیفی خوراک دام (مشکل از سازمان جهاد کشاورزی و سازمان بازرگانی)
- همکاری با اداره استاندارد در بهبود آئین نامه ها و تعیین استاندارد و اعمال تحقیقات و تکنولوژی مرتبط
- صدور مجوزهای تاسیس، بهره برداری، بهداشتی، توسط کمیسیون صدور پروانه با حضور نمایندگان معاونت امور دام و سازمان دامپزشکی
- سازمان صنایع و معادن یا معاونت صنایع و توسعه روستایی
- صدور جواز تأسیس کارخانجات خوراک دام
- صدور پروانه بهره برداری برای کارخانجات خوراک دام
- صدور جواز موافقت با توسعه و تجهیز کارخانجات خوراک دام
- ایجاد تسهیلات مورد نیاز این صنعت متناسب با برنامه های پنجساله توسعه
- مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی
- تدوین استانداردهای مورد نیاز برای تولید خوراک دام
- جمع آوری و انتقال علوم و تحقیقات مرتبط
- تشکلهای و بخش خصوصی
- تدوین برنامه های عملی برای کمک به انسجام صنعت خوراک دام

شرایط :

- (۱) ارائه طرح توجیهی توسط این واحد ضروری است.
- (۲) بایستی در تغییر ظرفیت تمامی امکانات توسعه لازم دیده شود.

تبصره:

۱. میزان ظرفیت و توسعه تجهیزات مشابه تبصره بند اول ضوابط صدور پروانه تأسیس خواهد بود.

۲. زمین و طرح و نقشه و فواصل نیز مشابه ضوابط صدور پروانه تأسیس است.

۳. صدور پروانه بهره برداری تکمیلی نیز مشابه ضوابط صدور پروانه بهره برداری خواهد بود.

(۴) شرایط و ضوابط تعیین شماره تولید / ساخت کنسانتره

تعیین شماره ساخت کنسانتره دام و طیور و آبزیان توسط کمیته کنترل کمی و کیفی خوراک دام و طیور استان بنا به ضرورت درخواست و تنوع فراوان در فرمولهای قابل ارائه برای دامهای مختلف / طیور و آبزیان - به شرح ذیل انجام میگردد :

۱. مشخصات / فرمول و آنالیز کنسانتره‌ای که قرار است در واحد تولیدی انجام گردد طی

فرمهای مربوطه تکمیل و پس از تأیید مدیر فنی کارخانه به دبیرخانه کمیته کنترل کمی و

کیفی خوراک دام و طیور استان (معاونت امور دام استان) ارائه نماید .

۲. بررسی فرمول و اعلام نظر توسط کمیته های فنی و تخصصی تغذیه دام و طیور .

۳. ابلاغ تعهدات و استانداردهای تولید فرمول یاد شده توسط کمیته های فنی و تخصصی

تغذیه دام و طیور.

۴. تعیین شماره تولید و ساخت کنسانتره یاد شده برای تولید اختصاصی توسط کمیته کنترل

کمی و کیفی خوراک دام و طیور استان.

لازم به توضیح است که کمیته کنترل کمی و کیفی خوراک دام شامل :

▪ دبیرخانه مرکزی در هر استان

▪ حضور فعال سازمان جهاد کشاورزی (معاونت امور دام و معاونت صنایع و توسعه

۲) ضوابط صدور پروانه بهره‌برداری برای کارخانه خوراک دام و طیور:

۱) صدور پروانه بهره‌برداری برای واحدهای تولیدی خوراک دام و طیور با هماهنگی اداره کل صنایع و سازمان جهاد کشاورزی استان (معاونت امور دام و معاونت عمران و توسعه روستایی) صورت می‌گیرد.

۲) صدور مجوز بهداشتی توسط اداره کل دامپزشکی استان پس از بازدید کارشناسان و احراز شرایط بهداشتی صورت گرفته و پس از بهره‌برداری واحد در برنامه نظارتی این اداره کل به شبکه‌های شهرستان محل بهره‌برداری طرح ابلاغ می‌گردد.

۳) به جهت رشد تکنولوژی در این صنعت و استفاده بجا از آن متناسب با شرایط نیاز تولیدی خوراک دام محل اجرای پروژه و همچنین به منظور هماهنگی استانداردهای تولیدی با شرایط نیاز دام و طیور مناطق و در راستای تحقق اهداف برنامه‌های توسعه بخش دامپروری ضروری است در صدور مجوز بهره‌برداری پیشنهادات دبیرخانه کمیته فنی تغذیه معاونت امور دام سازمان جهاد کشاورزی حتماً مدنظر قرار گیرد.

۴) با توجه به ضرورت رعایت استانداردهای تولیدی و نظر به تأکید کمیته فنی تغذیه معاونت امور دام و مصوبه کمیته کنترل کمی و کیفی خوراک دام استان هرواحد تولیدی بنا به ظرفیت تولید بایستی نسبت به استخدام مدیر فنی تولید (درجه ۱، ۲، ۳) اقدام نماید که مدیر فنی می‌تواند کارشناس تغذیه دام و طیور - کارشناس دامپروری و علوم دامی بوده و پس از گذراندن دوره‌های کارآموزی مربوطه کارت مدیریت فنی از مراجع ذیصلاح اخذ نموده باشد.

۳) ضوابط صدور جواز توسعه طرح و تجهیز کارخانجات خوراک دام

صدور پروانه تکمیلی شامل مواردی است که بنابه توجیه اقتصادی و نیاز منطقه صاحب واحد بخواهد:

- نسبت به افزایش ظرفیت اقدام نماید.
- نسبت به تعویض خط و یا بهبود تجهیزات و تکنولوژی اقدام نماید.
- نسبت به تغییر نوع تولید و یا تنوع تولید اقدام نماید.

روستائی / سازمان بازرگانی (معاونت نظارت و بازرسی) و نمایندگان بخش
خصوصی در این کمیته.

▪ آزمایشگاه ارزشیابی و کنترل کیفیت .

▪ کمیته های تخصصی تحت پوشش

▪ دامنه گسترده فعالیت.

امکانات مورد نیاز ایجاد کارخانه خوراک دام، طیور و آبزیان

محل و موقعیت کارخانه:

کارخانه باید در محلی ساخته شود که از نظر راه‌های ارتباطی جهت حمل و نقل مواد اولیه و خوراک ساخته شده دچار اشکال نگردد و به سهولت در دسترس خریدار قرار گیرد.

ساختمان و تأسیسات:

ساختمان و تأسیسات مورد نیاز کارخانه: سالن نصب ماشین آلات باید با مصالح مقاوم به شستشو ساخته شود و دارای تجهیزات لازم جهت جلوگیری از ایجاد گرد و غبار باشد. در ضمن درها و پنجره‌های آن جهت جلوگیری از ورود حشرات و پرندگان باید مجهز به توری اضافی باشد.

انبارها و سیلوهای مواد اولیه و خوراک آماده:

ظرفیت سیلوها و انبارهای نگهداری خوراک ساخته شده، حداقل باید برای ذخیره یک هفته گنجایش داشته باشد. انبار کارخانه باید از مصالح مقاوم و محکم ساخته شده باشد، به طوری که آفات انباری از قیل موش و ... نتوانند به داخل انبار نفوذ کنند.

ضمناً لازم است با نصب توری از ورود پرندگان به داخل انبار جلوگیری شود. همچنین انبار باید به دستگاه هواکش و تجهیزات لازم جهت ایجاد هوای مناسب مجهز باشد و در محل، امکان اطفای حریق میسر باشد. در انبار، برای هر نوع ماده اولیه باید محل مخصوصی در نظر گرفته شود و مواد اولیه و خوراک آماده طوری در انبار قرار گیرد که بتوان موادی را که زودتر انبار شده است زودتر به مصرف رساند.

جهت مکمل‌های دارویی و ویتامین‌ها باید محلی در نظر گرفته شود که در معرض تابش نور نباشد و دارای حرارت و رطوبت مناسب باشد. تأسیسات جنبی نیز شامل: دفتر اداری، دستشویی، حمام، رخت‌کن، ناهارخوری، دفتر نگهبانی و محل توزین و نصب باسکول است.

انبار خوراک آماده: مساحت انبار بایستی متناسب با ظرفیت اسمی کارخانه جهت نگهداری محصولات تولیدی (بسته و فله) باشد.

تجهیزات لازم برای جلوگیری از پراکندگی گردوغبار بوده و درها و پنجره‌های آن مجهز به توری اضافی جهت جلوگیری از ورود حشرات و پرندگان و جوندگان باشد.

سالن تولید از بخش‌های مختلف به ترتیب ذیل تشکیل شده است:

۱- سیلوهای ذخیره مواد اولیه ۲- اتاق کنترل (فرمان) ۳- ماشین آلات و تجهیزات ۴- بسته بندی

آزمایشگاه کارخانه: کارخانه‌های خوراک دام با شرایط فوق الذکر می‌بایستی نسبت به انجام آزمایش‌های ذیل در آزمایشگاه کارخانه و یا آزمایشگاه‌های معتبر اقدام نمایند.

آزمایش‌های مربوطه عبارتند از:

اندازه‌گیری درصد رطوبت، پروتئین، خاکستر، فیبر، نمک، اوره، کلسیم، فسفر، T.V.N و آفلاتوکسین و سایر آزمایش‌های مورد نیاز اعلام شده از مراجع ذی صلاح.

در کارخانجاتی که تولید آن‌ها بیش از ۶ تن در ساعت باشد، ایجاد آزمایشگاه ضروری است. آزمایشگاه حداقل باید بتواند درصد رطوبت، پروتئین، فیبر، نمک، کلسیم و فسفر را تعیین و مشخص کند. با انجام نمونه‌برداری‌های مختلف از داخل مخلوط‌کن و همچنین از دان آماده، مدت زمان مناسب برای مخلوط کردن مواد اولیه مختلف باید به وسیله آزمایشگاه مشخص شود.

تبصره ۱: کارخانجاتی که ظرفیت آن‌ها کمتر از ۶ تن در ساعت باشد، الزامی جهت ایجاد آزمایشگاه ندارند ولی باید با عقد قرارداد با یک آزمایشگاه معتبر، در مورد اجرای دستورالعمل‌های فنی ذکر شده، اقدام لازم را به عمل آورند.

تبصره ۲: خوراک آماده باید در کیسه‌های مخصوصی بارگیری و نوع خوراک، نوع مواد اولیه، تاریخ تولید و نیز آنالیز خوراک (درصد پروتئین، فیبر، نمک، کلسیم و فسفر) به وسیله برجسی بر روی کیسه مشخص شود.

ماشین آلات و تجهیزات:

حداقل ماشین‌آلات مورد نیاز شامل آسیاب، سیستم توزین الکترونیکی، میکسر، دستگاه پلت، پلت کولر، سیستم توزین بسته بندی، مخازن نگهداری دان ساخته شده قبل از کیسه‌گیری، دستگاه کیسه پرکنی، سیستم گردوغبارگیری، ماشین دواخت، فیلترهای مخصوص جهت جذب تکه‌های آهن می‌باشد.

انبارها و سیلوهای ذخیره مواد اولیه و خوراک دام تولید شده:

هر کارخانه جهت ذخیره سازی و انبوه سازی مواد اولیه و یا محصولات فله ای و بسته بندی شده نیاز به مکانی محفوظ و مسقف، متناسب با ظرفیت اسمی کارخانه (ظرفیت پروانه ای) دارد. روش ذخیره سازی بر اساس نوع محصولات متفاوت است بطوری که جهت محصولات فله ای از سیلوهای هوایی و جهت محصولات بسته بندی شده از انبارهای مسقف استفاده می شود. انبار کارخانه باید با مصالح ساختمانی محکم و مقاوم در مقابل عوامل نامساعد جوی ساخته شود و همچنین آفات انباری از قبیل موش و غیره نتوانند به داخل انبار نفوذ کنند. لازم است با نصب توری برای درها و پنجره ها، ورود پرندگان و حشرات را به داخل انبار کنترل نموده و همچنین نسبت به ضد عفونی و سمپاشی انبارها قبل از ورود و بعد از خروج مواد اولیه اقدام گردد.

انبارها و سیلوها باید به دستگاه های هواکش و تهویه مناسب جهت ورود و خروج هوا، کنترل دما و رطوبت مجهز و نیز دارای وسایل جلوگیری از آتش سوزی و اطفای آن برابر مقررات و ضوابط مربوط باشند.

در ساختمان انبار برای هر نوع ماده اولیه و تولید شده باید محل مخصوص و جداگانه ای در نظر گرفته شود. مواد طوری در انبار قرار گیرد که بتوان به سهولت موادی را که به ترتیب تقدم و تأخر انبار شده است به مصرف رسانید.

برای مکمل های تغذیه ای شامل مواد معدنی و ویتامین ها باید انبار و سردخانه جداگانه ای در نظر گرفته شود که در معرض تابش نور نبوده و دارای حرارت مناسب، مطابق با ضوابط سازمان های رسمی ذی صلاح باشد.

جنس سیلوها می تواند صیقلی بوده و مجهز به سیستم های گردشی و تنظیم رطوبت و حرارت باشد و همچنین نحوه طراحی آن به گونه ای باشد که از نظر فنی و بهداشتی و ایمنی محیط کار مورد تأیید مراجع مسئول و ذی صلاح کشور باشد.

سالن تولید خوراک دام و طیور:

سالن تولید باید با مصالح مقاوم و محکم و قابل شستشو ساخته شود و دارای ارتفاع و کف و سقف و در و پنجره های مناسب برای تأمین مقاصد تولید مطابق با ظرفیت اسمی کارخانه باشد و همچنین دارای

نیروی انسانی متخصص و کاربردی مورد نیاز

ردیف	عنوان	شرح	ظرفیت و آخذ تولیدی خوراک دام (سالیانه)				
			۵۰۰۰	۱۰۰۰۰	۲۰۰۰۰	۴۰۰۰۰	۶۰۰۰۰
۱	مدیر عامل	حداقل لیسانس / مدیریت در تولیدات دامپروری	۱	۱	۱	۱	۱
۲	مدیر فنی و ناظر تولید	دارای کارت مدیریت فنی کارخانجات خوراک دام و طیور و آبزیان	۱	۱	۲	۲	۳
۳	مستوف	تکنین علوم دامی / دامپزشکی / شیمی	-	-	۱	۱	۱
	آزمایشگاه	مهندس دامپروری یا شیمی	-	-	-	۱	۱

مدیر تولید کارخانجات خوراک دام و طیور

مدیران تولید کارخانجات خوراک دام و طیور افرادی هستند که با دارا بودن شرایط علمی و عملی متناسب با تولید، اداره مدیریت تولید در یک کارخانه خوراک دام و طیور را عهده‌دار می‌شوند.

(۱) شرایط لازم برای انتخاب مدیران تولید کارخانجات خوراک دام و طیور:

- ۱- دارا بودن شرایط عمومی (مشابه مدیران فنی واحدهای دامداری)
- ۲- داشتن حداقل مدرک تحصیلی کارشناس دامپروری یا علوم دامی
- ۳- قبولی در آزمون مربوط که هر دو سال یکبار، در هفته اول آذرماه توسط معاونت امور دام وزارت جهاد کشاورزی برگزار می‌گردد.

(۲) درجه بندی مدیران تولید کارخانجات خوراک دام و طیور:

مدیران تولید کارخانجات خوراک دام و طیور در ۳ طبقه، به شرح ذیل درجه بندی می‌شوند:

شرایط مدیر تولید درجه ۱:

- دکترای علوم دامی (دامپروری) با حداقل یک سال تجربه اجرایی و عملی
- کارشناس ارشد علوم دامی (دامپروری) با حداقل سه سال تجربه اجرایی و عملی
- کارشناس علوم دامی (دامپروری) با حداقل شش سال تجربه اجرایی و عملی

ماشین آلات مورد نیاز جهت تولید:

- سیستم تزریق مواد اولیه ورودی به واحد تولیدی
- مخازن و انبارهای نگهداری مواد اولیه ورودی
- دستگاه بوجاری محموله‌های فله‌ای
- دستگاه آسیاب
- مخازن نگهداری مواد بعد از آسیاب
- فیلترهای مخصوص جذب گردوغبار و آهتر با جهت جذب تکه‌های آهن
- دستگاه مخلوط نهایی
- سیستم انتقال دهنده مایعات (ملاس، روغن، اسید چرب و ...) به ملاس زن و چربی پاش
- دستگاه ملاس زن با تانک ذخیره
- مخزن نگهداری مواد قبل از پخت
- دستگاه پیش پخت
- دستگاه پلت زن با اندازه‌های مختلف
- خنک ساز با ظرفیت مناسب
- دستگاه کرامبلر بر اساس نوع تولید
- سیلوی نگهداری محصول نهایی
- دستگاه تزریق غیردستی (دیجیتالی و ...)
- دستگاه کیسه گیری یا باسکول اتوماتیک

یادآوری: در بخش کیسه گیری، دستگاه سیکلون جهت جمع آوری گردوغبار ضروری است.

باسکول: واحد تولیدی می‌تواند نزدیک درب ورودی دارای یک دستگاه باسکول ثابت هم‌کف با قدرت توزین متناسب با ظرفیت اسمی تولید بوده و از نظر صحت و دقت کار به تأیید مرجع قانونی و ذیصلاح کشور- مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران- رسیده باشد. در ضمن بهتر است محل استقرار باسکول، مسقف و به دور از تغییرات جوی باشد.

- ۴- تعیین فرمول‌های غذایی مناسب و اقتصادی، جهت مصرف انواع دام، طیور و آبزیان
- ۵- نمونه‌برداری محصول تولیدی کارخانه از خط تولید و ارسال نمونه هر دو هفته یکبار به آزمایشگاه مجاز آنالیز خوراک دام و طیور مورد تأیید معاونت امور دام جهاد استان یا منطقه
- ۶- رعایت کامل مسائل بهداشتی به منظور جلوگیری از آلودگی‌های احتمالی در محصول نهایی
بامشورت ناظران بهداشتی اعزامی از سوی ادارات دامپزشکی.
- ۷- نمونه‌برداری مستمر از مواد اولیه و خوراک تولیدی موجود در انبار به فواصل ۳۰ روز و ارسال نمونه به آزمایشگاه مجاز آنالیز خوراک دام و طیور مورد تأیید معاونت امور دام جهاد استان یا منطقه

شرایط مدیر تولید درجه ۲:

- دکترای علوم دامی (دامپروری)
- کارشناس ارشد علوم دامی (دامپروری) با یک سال سابقه
- کارشناس علوم دامی (دامپروری) با حداقل دو سال تجربه اجرایی و عملی

شرایط مدیر تولید درجه ۳:

- کارشناس علوم دامی (دامپروری)

۳) سقف ظرفیت تولید کارخانجات برای هر درجه مدیر تولید، به شرح جدول ذیل می باشد:

درجه مدیران	ظرفیت کارخانه (تن در ساعت)
مدیر تولید درجه ۱	از ۲۲ تن به بالا
مدیر تولید درجه ۲	از ۱۲ تا ۲۲ تن
مدیر تولید درجه ۳	تا ۱۲ تن

تبصره: مدیر تولید کارخانجات پرمیکس سازی به دلیل حساسیت و دقت کار، باید مدیر تولید درجه ۱ باشد.

۴) وظایف مدیران تولید کارخانجات خوراک دام و طیور به شرح ذیل می باشد:

۱- وظایف عمومی:

۲- اجرای سیاست های وزارت جهاد کشاورزی

۳- شرکت در دوره های آموزشی که از جانب بخش تخصصی یا وزارت جهاد کشاورزی اعلام می شود.

۴- آموزش و توجیه نیروهای کارگری شاغل در کارخانه

۲- وظایف فنی:

۱- نظارت فنی بر خرید مواد اولیه

۲- نظارت بر ضد عفونی انبار مواد غذایی و خط تولید قبل از ورود مواد غذایی

۳- نظارت بر نمونه برداری مستمر از هر محموله ورودی به کارخانه و ارسال نمونه به آزمایشگاه مجاز آنالیز خوراک دام و طیور مورد تأیید معاونت امور دام جهاد استان یا منطقه

معیارها و مشخصه‌های ممتاز در کارخانجات خوراک دام:

در رابطه با رتبه‌بندی کارخانجات خوراک دام معیارها و مشخصه‌هایی می‌بایست لحاظ گردد تا بشود در چارچوب آن برای کارخانجات امتیازاتی قائل گردید. این معیارها عبارتند از:

الف - تاسیسات و جایگاه آن که شامل:	ب - مدیریت که شامل:
۱- موقعیت زمین احداث کارخانه	۱- مدیریت در نظم و انضباط اداری تشکیلاتی
۲- سالن تولید	۲- مدیریت در بخش تولید
۳- تجهیزات و ماشین‌آلات	۳- مدیریت در عرضه محصولات (بازاریابی)
۴- انبارها و سیلوها و سردخانه	

معیارها و مشخصه‌های ممتاز در کارخانجات خوراک دام

ردیف	مشخصه	شرح مشخصه‌ها	امتیازات
۱	ظرفیت	نیزان ظرفیت اسمی کارخانه نیزان ظرفیت حقیقی (بر حسب درصد ظرفیت اسمی) مساحت زمین کارخانه تناسب مساحت کارخانه با مفاد نظام دامپروری امکان تردد و جابجایی وسائط نقلیه سنگین در محل کارخانه امکان کنترل بهداشتی و ایمنی در کارخانه راههای ارتباطی جهت حمل و نقل مواد اولیه و خوراک فرآوری شده وضعیت مصالح بکاررفته در سالن وضعیت ارتفاع، کف سقف و درپ و پنجره ها عایق‌بندی کف و دیواره سقف جهت عدم نفوذ رطوبت ظرفیت سالن در تطابق با ظرفیت اسمی کارخانه تجهیزات لازم برای جلوگیری از پراکندگی گرد و غبار نصب توری پر درپ و پنجره ها جهت جلوگیری از ورود حشرات	۴ ۳ ۲ ۱
۲	زمین احداث کارخانه		
۳	سالن تولید	نصب هواکش های کافی جهت تهویه مطلوب و مناسب وضعیت بارگیری مواد تولیدی و حمل به خارج از کارخانه وضعیت فضای جهت مخلوط مواد نغام و کیسه گیری محصول تولیدی استفاده مناسب از فضا و جایگاه و چیدمان درست دستگاه‌ها ایجاد حفاظ ایمنی برای تمام قسمت‌های خطر آفرین در کارخانه	۴ ۳ ۲ ۱

فرم ارزیابی کارخانجات

مشخصات کارخانه / کارگاه :

ظرفیت اسمی (تن در سال) :

نوع تولید :

نام کارخانه / کارگاه :

تاریخ صدور :

شماره پروانه بهره‌برداری :

کد پستی :

آدرس کارخانه / کارگاه :

کد شهرستان :

فاکس و پیامگیر :

شماره تلفن :

مشخصات مالک کارخانه / کارگاه :

محل صدور / محل ثبت :

شماره شناسنامه / شماره ثبت :

نام پدر :

نام و نام خانوادگی / نام شرکت :

رشته تحصیلی :

میزان تحصیلات :

محل تولد :

تاریخ تولد / تاریخ ثبت :

خلاصه امتیازات کسب شده

ردیف	مشخصه‌ها	حداکثر امتیاز	امتیاز کسب شده
۱	ظرفیت اسمی	۸	
۲	زمین احداث کارخانه	۲۰	
۳	سالن تولید	۴۴	
۴	اطاق فرمان	۱۶	
۵	ماشین آلات	۹۶	
۶	سایر تجهیزات	۱۲	
۷	بسته‌بندی	۱۲	
۸	سیلوها	۱۶	
۹	انبار	۵۲	
۱۰	مدیریت اداری	۸۰	
۱۱	مدیریت تولید	۵۲	
۱۲	سایر مشخصه‌ها	۹۲	
	جمع امتیازات مأخوذه	۵۰۰	

رتبه	
------	--

نام و نام خانوادگی کارشناس ارزیاب :

امضای ارزیاب :

(توجه : تصویر کلیه مدارک مربوط به کارخانه / کارگاه می‌بایست پس از برابر اصل شدن ضمیمه فرم رتبه‌بندی باشد.)

انبارها و سیلوها :

هر کارخانه جهت ذخیره سازی و انبوه سازی مواد اولیه و یا محصول تولیدی نیاز به مکانی محفوظ و مسقف و متناسب با ظرفیت اسمی کارخانه (ظرفیت پروانه ای) دارد.

از سیلوهای هوایی جهت ذخیره محصولات فله ای و از انبارهای مسقف جهت محصولات بسته بندی و فله استفاده می شود.

معیارها و مشخصه های ممتاز انبارهای کارخانجات خوراک دام و طیور

ردیف	موضوع	شرح مشخصه ها	امتیازات			
۸	سیلوها	جنس سیلوها	۰	۲	۳	۴
		مجهز به سیستمهای گردش هوا				
		نحوه طراحی آن از نظر فنی و ایمنی و بهداشتی				
		تناسب با ظرفیت اسمی کارخانه				
۹	انبار	وضعیت مصالح به کار رفته در ساختمان انبار				
		وضعیت عایق بندی کف و دیواره، جهت جلوگیری از رطوبت				
		وضعیت سکوی بارگیری				
		تناسب با ظرفیت اسمی کارخانه				
		وضعیت نفوذ آفات انباری از قبیل موش و غیره به انبار				
		وضعیت نصب توری روی درب و پنجره جهت جلوگیری از ورود پرندگان و حشرات				
		قابلیت ضد عفونی نمودن انبار				
		وضعیت تجهیزات تهویه ای انبار				
		وضعیت تجهیزات پیشگیری از آتش سوزی و اطفاء حریق و لوله آب				
		وضعیت ارتفاع سالن				
		وضعیت پاکس بندی (در صورت استفاده و ذخیره متنوع مواد در یک انبار)				
		وضعیت انتقال مواد از انبار				
		وضعیت تجهیزات انتقال مواد (نوار نقاله، بیل برقی و ...)				

معیارها و مشخصه‌های بخشهای سالن تولید

ردیف	مشخصه	شرح مشخصه‌ها	امتیازات
۴	طاق فرمان	ایستای در سیم‌کشی و نحوه عبور کابل و دستگاهها وضعیت نور و فضای اتاق فرمان نحوه استقرار اتاق فرمان در محیط کارخانه و تسلط بر دستگاهها وضعیت سیستم‌های نظارتی، حفاظتی و الکتریکی وجود دستگاه گردگیر در مسیر تزریق مواد اولیه به واحد تولیدی وجود دستگاه بوجاری جهت محموله‌های فله‌ای وضعیت مخازن و انبارهای نگهداری مواد اولیه ورودی وجود فیلترهای مخصوص جذب گرد و غبار و آهتریا جهت خرد آه دستگاه آسیاب (متناسب با ظرفیت اسمی) وجود مخازن نگهداری مواد بعد از آسیاب به تعداد لازم انتقال مواد به میکسر با توزین مواد لازم (load cell) دیجیتالی وضعیت دستگاه میکسر یا مخلوط‌کن اولیه وضعیت تجهیزات انتقال به داخل مخزن ذخیره جهت تزریق افزودنیها وضعیت سیستم انتقال‌دهنده مایعات (ملاس - روغن و اسید چوب و غیره) وضعیت دستگاه جریب پاش یا تانک ذخیره وضعیت دستگاه ملان‌زن یا تانک ذخیره وضعیت دیگ بخار و دستگاه تزریق بخار (جهت روان کردن ملان) وضعیت مخزن نگهداری مواد قبل از پخت - continuous mixer وضعیت دستگاه پخت (دیگ پخت) وضعیت محل خروجی مواد تولیدی بصورت پودری وضعیت هدایت مواد تولیدی پخت شده به دستگاه پلت‌زن وضعیت دستگاه پلت با اندازه‌های مختلف وضعیت دستگاه سیکلون جهت جمع آوری مواد پودری از پلت و انتقال یا برگشت آن به دستگاه پلت قبل از خروج وضعیت خشک‌ساز یا ظرفیت مناسب (cooler) وضعیت دستگاه تزریق غیردستی (دیجیتالی) وضعیت سیلوی نگهداری محصول نهایی وضعیت دستگاه کراشیر بر اساس نوع تولید وضعیت دستگاه کسه‌گیری یا باسکول دیجیتالی	۱ ۲ ۳ ۴
۶	سایر تجهیزات	وضعیت کمپرسور جهت ایجاد باد وضعیت منبع تامین سوخت (گازوئیل - گاز - مازوت) وضعیت منبع تامین روشنایی و تامین انرژی (برق) وضعیت کب - نصب کاتالوگ و یا برج‌ب بر روی آن	۱ ۲ ۳ ۴
۷	بستنی	وضعیت کب در جداره یا نصب کاتالوگ وضعیت فله	۱ ۲ ۳ ۴

سایر معیارها و مشخصه‌های ممتاز انبارهای کارخانجات خوراک دام و طیور

ردیف	مشخصه	شرح مشخصه‌ها	امتیازات				
۱۲	سردخانه	جهت مکملهای تغذیه‌ای شامل مواد معدنی و ویتامینها و مواد اولیه آنها استفاده می‌شود بخاطر اینکه در معرض تابش نور قرار نگیرد و در دمای مناسب نگهداری شود	۱	۲	۳	۴	
	آزمایشگاه	وضعیت آزمایشگاه شیمی: جهت اندازه‌گیری ارزشهای غذایی خوراک دام و همچنین درصد رطوبت، فیبر، خاکستر، پروتئین، انرژی و غیره.					
		وضعیت آزمایشگاه میکروبی: جهت اندازه‌گیری سموم مواد خوراکی، T.V.N و آفلاتوکسین					
		وضعیت تجهیزات آزمایشگاهی					
	چاله ضد عفونی	محل احداث چاله که بهتر است در ابتدای درب ورودی و یا قبل از پله باسکول قرار گیرد					
	مشخصه‌های مفرقه	تشویقها و تنبیه‌های دواير نظارتی و نهادها					
		عنوان تولیدکننده نمونه از (شهرستان - استان - کشور)					
		پذیرش دانشجو و کارآموز و بازدیدکننده جهت بازدید و همکاری در انجام پایان نامه‌های دانشجویی					
		تحقیقات و پژوهش در زمینه شناسایی و اندازه‌گیری کیفی خوراک دام					
		ارتباط با موسسات تحقیقاتی و فرهنگی و دانشگاهی و بکارگیری دانش روز مرتبط					
		شرکت در سمینارها و نمایشگاههای داخلی و خارجی					
		ایجاد سایت اینترنتی یا وب سایت جهت تبادل اطلاعات و ارتباط روزآمد					
		محوطه‌سازی و ایجاد فضای سبز					
		کنترل بهداشتی و سلامت کار	وضعیت بدنی کارکنان حین کار (حمل بار در حد توان کارگر)				
			معاینات سالانه کارگران				
	داشتن دفترچه‌های بهداشتی برای پرسنل						
	جعبه کمکهای اولیه						
	ابزار کار مناسب نوع کار (لباس کار - ماسک - کفش ایمنی و غیره)						
	ساختمان اداری	تجهیزات اطفاء حریق (شیلنگ آب پارچه‌ای - کپسول آتش‌نشانی و ...)					
		متناسب و در حد نیاز کارکنان					
سرویسهای بهداشتی	حمام و دستشویی و توالت و غیره						
باسکول	متناسب با ظرفیت اسمی کارخانه						
اطلاق کارگری	دارای کمد لباس بطور مجزا برای هر کارگر						

مدیریت :

معیارها و مشخصه‌های ممتاز مدیریتی در کارخانجات خوراک دام شامل دو بخش است که عبارتند از مدیریت در نظم و انضباط اداری و تشکیلاتی و مدیریت در امر تولید و بکارگیری صحیح امکانات و تجهیزات.

معیارها و مشخصه‌های مدیریتی کارخانجات خوراک دام و طیور

امتیازات				شرح مشخصه‌ها	مشخصه	ردیف
۴	۳	۲	۱			
				توجه به مسائل آموزشی در سطوح مدیریت	مسئله مدیریت در نظم و انضباط اداری و تشکیلاتی	۱۰
				رعایت مقررات و قانون کار		
				جذب نیروی کار کافی و در حد نیاز		
				ارائه خدمات پس از فروش (حمل و نقل رایگان، تسهیلات در پرداخت و ...)		
				استفاده از افراد متخصص در کلیه پست‌های تخصصی کارخانه و مدیر فنی در واحد (متخصصین تغذیه - بهداشت، مکانیک و غیره)		
				میزان همکاری با اعضای کمیته کنترل کمی و کیفی خوراک دام و سایر جایگاه‌های نظارتی و ارائه گزارش‌های اداری.		
				عضویت در تعاونیهایی تولید خوراک دام		
				تعداد و سطوح تعصبات کارکنان:		
				دکتر		
				فوق لیسانی		
				لیسانی		
				فوق دیپلم		
				دیپلم		
				زیر دیپلم		
				داشتن گواهینامه‌های کشوری و بین‌المللی	مدیریت در امر تولید و بکارگیری صحیح از امکانات و تجهیزات	۱۱
				بروانه بهداشتی		
				وضعیت دفاتر فروش جهت عرضه محصولات		
				ارتباط با بازار جهانی		
				بازاریابی جهت فروش محصولات تولیدی (ترویج)		
				بهداشت محیط کار و برنامه‌ریزی اصولی در این راستا		
				نظافت محوطه و محیط کار		
				وضعیت تهیه و تامین مواد خام مرغوب و با کیفیت جهت تولید خوراک دام		
				انتخاب کبیری و شناسایی مواد مغذی در مواد خام		
				دقت در نگهداری مواد خام و رعایت نکات قیارداری از لحاظ جیسمان مواد خام کیسه‌ای و ارتفاع دپو مواد خام فلانی		
				ذخیره مواد خام به اندازه کافی و متناسب با ظرفیت اسمی کارخانه		
				بکارگیری یا مصرف مواد خام قبل از انقضاء مصرف		
				رعایت روش اولین صافه از اولین وارده		
				تهیه فرمول خوراک و رعایت استانداردهای حتمیاز مصرف محصولات فرعی در تولید محصول		
				رعایت محدود کننده‌های جیره در فرموله کردن خوراک دام		
				استفاده مناسب از منابع جدید غذایی و افزودنیهای مجاز خوراکی موجود با ذکر نام ماده مورد استفاده		
				استفاده از روشهای مناسب و رعایت استانداردهای موجود در خصوص عمل آوری خوراک دام و طیور		
				استفاده از تجهیزات و فرمول مناسب در ترکیب		
				میزان ابتکار و نوآوری در استفاده از تکنولوژی در ارتباط با ارتقاء کیفیت محصول تولیدی		
				موجود بودن برنامه کار مدون و مکتوب برای هر بخش و هر دستگاه		

۰	۲-۳- امکان تردد و جابجایی وسائط نقلیه سنگین در محل کارخانه میسر نباشد.
۲	امکان تردد و جابجایی وسائط نقلیه سنگین در محل کارخانه مشکل باشد.
۴	امکان تردد و جابجایی وسائط نقلیه سنگین در محل به سهولت انجام پذیرد.

۰	۲-۴- امکان کنترل بهداشتی و ایمنی میسر نباشد.
۲	امکان کنترل بهداشتی و ایمنی مشکل باشد.
۴	امکان کنترل بهداشتی و ایمنی به سهولت انجام پذیرد.

۰	۲-۵- راههای ارتباطی جهت حمل و نقل مواد اولیه و محصول تولیدی بخوبی تامین نشده باشد.
۳	راههای ارتباطی جهت حمل و نقل مواد اولیه و محصول تولیدی را بخوبی دیده باشد.
۴	راههای ارتباطی جهت حمل و نقل مواد اولیه و محصول تولیدی مجزا دیده شده باشد.

۳- سالن

۰	۳-۱- مصالح ساختمانی بکار رفته در سالن تولید غیرمقاوم و غیر مناسب باشد.
۲	مصالح ساختمانی بکار رفته در سالن تولید مقاوم و مناسب باشد.
۴	مصالح ساختمانی بکار رفته در سالن تولید مقاوم، مناسب، قابل شستشو و قابل ضد عفونی باشد.

۰	۳-۲- فاقد ارتفاع، کف، سقف و درب و پنجره مناسب باشد.
۲	فاقد یکی از پارامترهای مناسب ارتفاع، کف و سقف و درب و پنجره باشد.
۴	دارای ارتفاع، کف، سقف، درب و پنجره مناسب باشد.

۰	۳-۳- وضعیت عایق بندی کف، دیوارها و سقف نامناسب باشد.
۲	وضعیت یکی از پارامترها عایق بندی کف، دیوارها و سقف نامناسب باشد.
۴	وضعیت همه پارامترهای عایق بندی کف، دیواره و سقف مناسب باشد.

دستور العمل اجرایی ارزیابی کارخانه :

کارخانجات و کارگاه‌های موجود به ۶ سطح متناسب با امتیازات مکسبه درجه‌بندی می‌گردند:

در سطح ۴ کارخانجاتی قرار دارند که امتیاز آنها بین ۱۵۱-۲۵۰ باشد.

در سطح ۳ کارخانجاتی قرار دارند که امتیاز آنها بین ۲۵۱-۳۵۰ باشد.

در سطح ۲ کارخانجاتی قرار دارند که امتیاز آنها بین ۳۵۱-۴۵۰ باشد.

در سطح یک کارخانجاتی قرار دارند که امتیاز آنها ۴۵۱-۵۰۰ باشد.

کارگاه‌هایی که امتیاز مکسبه آنها بین ۱۰۰-۱۴۹ باشد کارگاه‌های قابل تجهیز محسوب می‌گردد.

کارگاه‌هایی که امتیاز کسب شده آنها زیر عدد (۱۰۰) باشد را غیر قابل برآورد قلمداد می‌نمائیم.

۱- ظرفیت کارخانه

۰	۱-۱- ظرفیت اسمی سالیانه کمتر از ۲۰۰۰
۲	۲۰۰۱-۲۰۰۰
۳	۲۰۰۱-۳۰۰۰
۴	۳۰۰۱ به بالا

۰	۱-۲- ظرفیت حقیقی کمتر از ۲۵ درصد ظرفیت اسمی
۲	۲۶-۵۰ درصد ظرفیت اسمی
۳	۵۱-۷۵ درصد ظرفیت اسمی
۴	۷۶ درصد به بالا

۲- زمین امداد کارخانه

۰	۲-۱- مساحت زمین کارخانه کمتر از دو برابر مساحت کارخانه باشد.
۲	مساحت زمین کارخانه دو برابر مساحت کارخانه باشد.
۳	مساحت زمین کارخانه ۳ برابر مساحت کارخانه باشد.
۴	مساحت زمین کارخانه بیش از ۳ برابر مساحت کارخانه باشد.

۰	۲-۲- وضعیت زمین کارخانه متناسب با نظام دامپروری نباشد.
۴	وضعیت زمین کارخانه متناسب با نظام دامپروری باشد.

۰	۱۱-۳- ایجاد حفاظ ایمنی برای قسمتهای خطر آفرین در کارخانه انجام نگرفته باشد.
۳	ایجاد حفاظ ایمنی برای بعضی از قسمتهای خطر آفرین انجام گرفته باشد.
۴	ایجاد حفاظ ایمنی برای تمام قسمتهای خطر آفرین انجام گرفته باشد.

۴- اتاق فرمان

۰	۳-۴- اتاق فرمان نداشته باشد.
۲	نحوه استقرار اتاق فرمان در محیط کارخانه نامناسب باشد.
۴	نحوه استقرار اتاق فرمان در محیط کارخانه مناسب و حتی المقدور بر دستگاهها مسلط باشد.

۰	۱-۴- ایمنی در سیم کشی و نحوه عبور کابل ها و دستگاهها رعایت نشده باشد.
۳	ایمنی در سیم کشی و نحوه عبور کابل ها و دستگاهها نسبتاً رعایت شده باشد
۴	ایمنی در سیم کشی و نحوه عبور کابل ها و دستگاهها رعایت شده باشد.

۰	۲-۴- نور و فضای کافی نداشته باشد.
۳	از نور و فضای کافی نسبتاً برخوردار باشد
۴	نور و فضای کافی داشته باشد.

۰	۴-۴- فاقد سیستمهای نظارتی، حفاظتی و الکترونیکی باشد.
۴	دارای سیستمهای نظارتی، حفاظتی و الکترونیکی باشد.

۵- ماشین آلات و تجهیزات

۰	۱-۵- تجهیزات تزریق مواد اولیه به واحد تولیدی مجهز به دستگاه گردگیر نباشد.
۴	تجهیزات تزریق مواد اولیه به واحد تولیدی مجهز به دستگاه گردگیر باشد.

۰	۲-۵- دستگاه بوجاری جهت محموله های فله ای موجود نباشد.
۴	دستگاه بوجاری جهت محموله های فله ای موجود باشد.

۰	۴-۳- ظرفیت سالن کمتر از ظرفیت اسمی کارخانه باشد
۳	ظرفیت سالن مطابق با ظرفیت اسمی کارخانه باشد.
۴	ظرفیت سالن بیش از ظرفیت اسمی کارخانه باشد.

۰	۵-۳- دارای تجهیزات لازم برای جلوگیری از پراکندگی گردوغبار نباشد
۴	دارای تجهیزات لازم برای جلوگیری از پراکندگی گرد و غبار باشد.

۰	۶-۳- نصب توری بر درب و پنجره‌ها جهت جلوگیری از پرندگان و حشرات مناسب نباشد.
۳	نصب توری بر درب و پنجره‌ها جهت جلوگیری از پرندگان و حشرات نسبتاً مناسب باشد.
۴	نصب توری بر درب و پنجره‌ها جهت جلوگیری از پرندگان و حشرات کاملاً مناسب باشد.

۰	۷-۳- نصب هواکش‌های کافی جهت تهویه مطلوب و مناسب نباشد.
۳	نصب هواکش‌های کافی جهت تهویه مطلوب کم باشد.
۴	نصب هواکش‌های کافی جهت تهویه مطلوب کاملاً مناسب باشد.

۰	۸-۳- سهولت در بارگیری مواد تولیدی و حمل به خارج از کارخانه میسر نباشد.
۳	سهولت در بارگیری مواد تولیدی و حمل به خارج از کارخانه مشکل باشد.
۴	سهولت در بارگیری مواد تولیدی و حمل به خارج از کارخانه کاملاً میسر باشد.

۰	۹-۳- فضای سالن جهت مخلوط نمودن مواد خام و کیسه‌گیری محصول تولیدی مناسب نباشد.
۳	فضای سالن جهت مخلوط نمودن مواد خام و کیسه‌گیری محصول تولیدی نسبتاً مناسب باشد.
۴	فضای سالن جهت مخلوط نمودن مواد خام و کیسه‌گیری محصول تولیدی کاملاً مناسب باشد.

۰	۱۰-۳- استفاده مناسب از فضا و جایگاه و چیدمان دستگاه بدرستی انجام نشده باشد.
۳	استفاده مناسب از فضا و جایگاه و چیدمان دستگاه نسبتاً انجام شده باشد
۴	استفاده مناسب از فضا و جایگاه و چیدمان دستگاه بدرستی انجام شده باشد.

۰	۱۱-۵- فاقد دستگاه چربی پاش با تانک ذخیره باشد.
۴	دارای دستگاه چربی پاش با تانک ذخیره باشد.

۰	۱۲-۵- دارای دستگاه ملاس زن با تانک ذخیره نباشد.
۴	دارای دستگاه ملاس زن با تانک ذخیره باشد.

۰	۱۳-۵- فاقد دیگ بخار و دستگاه تزریق بخار (جهت روان کردن ملاس) باشد.
۴	دارای دیگ بخار و دستگاه تزریق بخار (جهت روان کردن ملاس) باشد.

۰	۱۴-۵- فاقد مخزن نگهداری مواد قبل از پخت باشد. (continious mixer)
۴	دارای مخزن نگهداری مواد قبل از پخت باشد. (continious mixer)

۰	۱۵-۵- فاقد دستگاه پخت (دیگ پخت) باشد.
۴	دارای دستگاه پخت (دیگ پخت) باشد.

۰	۱۶-۵- محل خروج مواد تولیدی پودری در جای مناسبی قرار ندارد.
۴	محل خروج مواد تولیدی پودری در جای مناسبی قرار دارد.

- ۱۷-۵- هدایت مواد تولیدی پخت شده به دستگاه پلت ساز بسختی صورت می پذیرد.
- ۴ هدایت مواد تولیدی پخت شده به دستگاه پلت ساز بسهولة صورت می پذیرد

۰	۱۸-۵- فاقد دستگاه پلت زن با اندازه های مختلف باشد.
۳	دارای دستگاه پلت زن با اندازه های (دای های) کمی باشد.
۴	دارای دستگاه پلت زن با اندازه های (دای های) مختلف باشد.

۰	۱۹-۵- مجهز به دستگاه سیکلون جهت جمع آوری مواد پودری از پلت و انتقال یا برگشت آن به دستگاه پلت قبل از خروج نباشد.
۴	مجهز به دستگاه سیکلون جهت جمع آوری مواد پودری از پلت و انتقال یا برگشت آن به دستگاه پلت قبل از خروج باشد.

۰	۳-۵- مخازن و انبارهای نگهداری مواد اولیه نداشته باشد
۲	مخازن و انبارهای نگهداری مواد اولیه نسبتاً مناسب باشد.
۴	مخازن و انبارهای نگهداری مواد اولیه ورودی مناسب باشد.

۰	۴-۵- فیلترهای مخصوص جذب گرد و غبار و آهن را جهت خرده آهن وجود نداشته باشد.
۴	فیلترهای مخصوص جذب گرد و غبار و آهن را جهت خرده آهن وجود داشته باشد.

۰	۵-۵- ظرفیت دستگاه آسیاب کمتر از ظرفیت اسمی کارخانه باشد.
۴	ظرفیت دستگاه آسیاب متناسب با ظرفیت اسمی کارخانه باشد.

۰	۶-۵- دارای مخازن نگهداری مواد بعد از آسیاب به تعداد لازم نباشد.
۳	دارای مخازن نگهداری مواد بعد از آسیاب به تعداد لازم باشد.
۴	دارای مخازن نگهداری مواد بعد از آسیاب به بیش از حد لزوم باشد.

۰	۷-۵- انتقال مواد به میکسر با توزین مواد لازم به صورت معمولی باشد
۴	انتقال مواد به میکسر با توزین مواد لازم به صورت دیجیتالی باشد.

۰	۸-۵- ظرفیت دستگاه میکسر یا مخلوط کن اولیه متناسب با ظرفیت کارخانه نباشد.
۴	ظرفیت دستگاه میکسر یا مخلوط کن اولیه متناسب با ظرفیت کارخانه باشد.

۰	۹-۵- دارای تجهیزات لازم انتقال مواد به داخل مخزن ذخیره جهت تزریق افزودنیها نباشد.
۴	دارای تجهیزات لازم انتقال مواد به داخل مخزن ذخیره جهت تزریق افزودنیها باشد.

۰	۱۰-۵- دارای سیستم‌های انتقال دهنده مایعات (ملاس- روغن- اسید چرب و غیره) نباشد.
۲	دارای یکی از سیستم‌های انتقال دهنده مایعات (ملاس- روغن- اسید چرب و غیره) باشد.
۴	دارای سیستم‌های انتقال دهنده مایعات (ملاس- روغن- اسید چرب و غیره) باشد.

۰	۳-۶- منبع تامین روشنایی و تامین انرژی (برق) در حد کفایت نمی باشد
۲	منبع تامین روشنایی و تامین انرژی تا حدودی تامین شده است
۴	منبع تامین روشنایی و انرژی بخوبی تامین شده است

۷- بسته بندی

۰	۱-۷- نصب کاتالوگ و برجسب بر روی گونی انجام نمی شود.
۴	نصب کاتالوگ و برجسب بر روی گونی انجام می شود.

۰	۲-۷- از کیسه های مستعمل استفاده می شود.
۴	از کیسه های نو استفاده می شود.

۰	۳-۷- خوراک تولیدی به صورت فله عرضه می شود.
۴	خوراک تولیدی در داخل گونی عرضه می شود.

۸- سیلوها

۰	۱-۸- جنس سیلوهای فلزی مناسب نمی باشد.
۴	جنس سیلوهای فلزی از استیل می باشد

۰	۲-۸- سیلوها مجهز به سیستم های گردش هوا نمی باشند.
۲	برخی سیلوها مجهز و برخی غیرمجهز به سیستم گردش هوا می باشند
۴	سیلوها مجهز به سیستم های گردش هوا می باشد.

۰	۳-۸- نحوه طراحی سیلوها از نظر فنی و ایمنی و بهداشتی مورد تأیید مراجع ذیصلاح نباشد.
۲	برخی سیلوها از نظر فنی و ایمنی و بهداشتی مورد تأیید مراجع ذیصلاح می باشند
۴	نحوه طراحی سیلوها از نظر فنی و ایمنی و بهداشتی مورد تأیید مراجع ذیصلاح باشد.

۰	۴-۸- سیلوها متناسب با ظرفیت اسمی کارخانه نباشد.
۴	سیلوها متناسب با ظرفیت اسمی کارخانه باشد.

۰	۵-۲۰- فاقد دستگاه خنک‌ساز (کولر) باشد.
۲	دارای دستگاه خنک‌ساز (کولر) با ظرفیت نامناسب باشد.
۴	دارای دستگاه خنک‌ساز با ظرفیت مناسب باشد

۲	۵-۲۱- دارای دستگاه تزریق دستی باشد.
۴	دارای دستگاه تزریق غیردستی (دیجیتالی) باشد.

۰	۵-۲۲- فاقد سیلوی نگهداری محصول نهایی باشد.
۲	دارای سیلوی نگهداری محصول نهایی به تعداد لازم نباشد.
۴	دارای سیلوی نگهداری محصول نهایی به تعداد لازم باشد

۰	۵-۲۳- فاقد دستگاه کرامبلر بر اساس نوع تولید باشد.
۲	دستگاه کرامبلر موجود متناسب با ظرفیت تولید نباشد.
۴	دارای دستگاه کرامبلر بر اساس نوع تولید باشد.

۰	۵-۲۴- فاقد دستگاه کیسه‌گیری با باسکول دیجیتالی باشد.
۳	مجهز به دستگاه کیسه‌گیری بدون باسکول دیجیتالی باشد.
۴	مجهز به دستگاه کیسه‌گیری با باسکول دیجیتالی باشد.

۷- سایر تجهیزات

۰	۶-۱- فاقد دستگاه کمپرسور جهت تولید باد می باشد.
۴	دارای دستگاه کمپرسور جهت تولید باد می باشد.

۰	۶-۲- منبع تامین سوخت (گازوئیل - گاز - مازوت) مناسب ندارد.
۲	منابع تامین سوخت در فضای مناسبی قرار ندارند
۴	منابع تامین سوخت موجود بوده و در فضای مناسبی قرار دارند

۰	۸-۹- انبار مجهز به دستگاه تهویه نمی باشد.
۲	انبار مجهز به تعداد کمی دستگاه تهویه می باشد.
۴	انبار مجهز به تعداد لازم دستگاه تهویه می باشد.

۰	۹-۹- انبار دارای تجهیزات پیشگیری از آتش سوزی و اطفاء حریق ولوله آب نمی باشد.
۲	انبار از تجهیزات پیشگیری از آتش سوزی و اطفاء حریق ولوله آب کمی برخوردار است.
۴	انبار دارای تجهیزات پیشگیری از آتش سوزی و اطفاء حریق ولوله آب می باشد.

۰	۱۰-۹- انبار دارای ارتفاع لازم نمی باشد.
۴	انبار دارای ارتفاع لازم می باشد.

۰	۱۱-۹- انبار دارای باکس بندی (در صورت استفاده و ذخیره متنوع مواد در یک انبار) نمی باشد.
۲	انبار دارای باکس بندی مناسبی نمی باشد
۴	انبار دارای باکس بندی (در صورت استفاده و ذخیره متنوع مواد در یک انبار) می باشد.

۰	۱۲-۹- انتقال مواد از انبار به سهولت انجام نمی گیرد.
۴	انتقال مواد از انبار به سهولت انجام می گیرد.

۰	۱۲-۹- انبار دارای تجهیزات انتقال مواد (نوار نقاله، بیل برقی و ...) نمی باشد.
۲	انبار دارای تجهیزات کامل انتقال مواد (نوار نقاله، بیل برقی و ...) نمی باشد.
۴	انبار دارای تجهیزات کامل انتقال مواد (نوار نقاله، بیل برقی و ...) می باشد.

۱- مدیریت در نظم و انضباط اداری و تشکیلاتی

۰	۱-۱۰- به مسائل آموزشی در سطح مدیریت توجه نمی شود.
۲	به مسائل آموزشی در سطح مدیریت نسبتاً توجه می شود.
۴	به مسائل آموزشی در سطح مدیریت کاملاً توجه می شود.

۹-۱ انبار

۰	۹-۱- انبار با مصالح محکم و مقاوم ساخته نشده باشد.
۲	برخی انبارها با مصالح محکم و مقاوم ساخته شده باشد.
۴	انبارها با مصالح محکم و مقاوم ساخته شده باشد.

۰	۹-۲- انبار دارای عایق بندی کف و دیواره جهت جلوگیری از رطوبت نباشد.
۲	قسمتهایی از انبار دارای عایق بندی کف و دیواره جهت جلوگیری از رطوبت باشد.
۴	انبار دارای عایق بندی کف و دیواره جهت جلوگیری از رطوبت باشد.

۰	۹-۳- انبار دارای سکوی بارگیری نباشد.
۴	انبار دارای سکوی بارگیری باشد.

۰	۹-۴- ظرفیت انبار متناسب با ظرفیت اسمی کارخانه نباشد.
۴	ظرفیت انبار متناسب با ظرفیت اسمی کارخانه باشد.

۰	۹-۵- آفات انباری از قبیل موش و غیره می تواند به انبار نفوذ کند.
۴	آفات انباری از قبیل موش و غیره نمی تواند به انبار نفوذ کند.

۰	۹-۶- انبار دارای توری روی درب و پنجره جهت جلوگیری از ورود پرندگان و حشرات نمی باشد.
۲	قسمتی از انبار دارای توری روی درب و پنجره جهت جلوگیری از ورود پرندگان و حشرات می باشد.
۴	انبار دارای توری روی درب و پنجره جهت جلوگیری از ورود پرندگان و حشرات می باشد.

۰	۹-۷- انبار قابلیت ضدغفونی شدن را دارا نمی باشد.
۴	انبار قابلیت ضدغفونی شدن را دارا می باشد.

۰	۹-۱۰- فاقد گواهینامه های کشوری و بین المللی می باشد.
۲	دارای گواهینامه کشوری می باشد.
۴	دارای گواهینامه های کشوری و بین المللی می باشد.

۰	۱۰-۱۰- فاقد پروانه بهداشتی معتبر می باشد.
۴	دارای پروانه بهداشتی معتبر می باشد.

۰	۱۱-۱۰- فاقد دفاتر فروش جهت عرضه محصولات می باشد.
۴	دارای دفاتر فروش جهت عرضه محصولات می باشد.

۰	۱۲-۱۰- با بازارهای جهانی ارتباط ندارد.
۲	با بازارهای جهانی ارتباط دارد.
۴	در سال جاری اقدام به فروش محصول در خارج از کشور نموده است

۰	۱۳-۱۰- ترویج جهت فروش محصولات تولیدی و بازاریابی به نحو مناسب انجام نمی گیرد.
۲	ترویج جهت فروش محصولات تولیدی و بازاریابی به نحو اندکی انجام می گیرد
۴	ترویج جهت فروش محصولات تولیدی و بازاریابی به نحو مناسب انجام می گیرد.

۰	۱۴-۱۰- بهداشت محیط کار و برنامه ریزی اصولی در این راستا رعایت نمی شود.
۲	بهداشت محیط کار و برنامه ریزی اصولی در این راستا نسبتاً رعایت می شود
۴	بهداشت محیط کار و برنامه ریزی اصولی در این راستا رعایت می شود.

۰	۱۵-۱۰- نظافت محوطه و محیط کار انجام نمی شود.
۲	نظافت محوطه و محیط کار نسبتاً انجام می شود
۴	نظافت محوطه و محیط کار انجام می شود.

۰	۲-۱۰- مقررات و قانون کار رعایت نمی شود.
۲	مقررات و قانون کار نسبتاً رعایت می شود
۴	مقررات و قانون کار رعایت می شود.

۰	۳-۱۰- نیروی کار کافی و در حد نیاز جذب نمی شود.
۴	نیروی کار کافی و در حد نیاز جذب می شود.

۰	۴-۱۰- ارائه خدمات پس از فروش (حمل و نقل رایگان، تسهیلات در پرداخت و ...) انجام نمی شود.
۲	ارائه خدمات پس از فروش (حمل و نقل رایگان، تسهیلات در پرداخت و ...) نسبتاً صورت می پذیرد.
۴	ارائه خدمات پس از فروش (حمل و نقل رایگان، تسهیلات در پرداخت و ...) انجام می شود.

۰	۵-۱۰- از افراد متخصص در پست های تخصصی کارخانه و مدیر فنی در واحد (متخصصین تغذیه، بهداشت و غیره) استفاده نمی شود.
۲	از افراد متخصص در کلیه پست های تخصصی کارخانه و مدیر فنی در واحد (متخصصین تغذیه، بهداشت و غیره) بصورت کمی استفاده می شود
۴	از افراد متخصص در کلیه پست های تخصصی کارخانه و مدیر فنی در واحد (متخصصین تغذیه، بهداشت و غیره) استفاده می شود

۰	۶-۱۰- همکاری با اعضای کمیته کنترل کمی و کیفی خوراک دام و سایر جایگاه های نظارتی و ارائه گزارش های ادواری مناسب نمی باشد.
۲	در برخی موارد همکاری با اعضاء کمیته کنترل کمی و کیفی خوراک دام و سایر جایگاه های نظارتی و ارائه گزارش های ادواری صورت نمی گیرد
۴	همکاری با اعضای کمیته کنترل کمی و کیفی خوراک دام و سایر جایگاه های نظارتی و ارائه گزارش های ادواری مناسب می باشد

۰	۷-۱۰- عضو تعاونیهای تولید خوراک دام نمی باشد.
۲	عضو تعاونیهای تولید خوراک دام استانی میباشد.
۴	عضو تعاونیهای تولید خوراک دام استانی و کشوری میباشد.

۰	۸-۱۰- متوسط سطح تحصیلات شاغلین پائین تر از دیپلم
۲	متوسط سطح تحصیلات شاغلین دیپلم و فوق دیپلم
۴	متوسط سطح تحصیلات شاغلین لیسانس و بالاتر

۰	۹-۱۱- استفاده مناسب از منابع جدید غذایی و افزودنیهای مجاز خوراکی انجام نمی گیرد.
۴	استفاده مناسب از منابع جدید غذایی و افزودنیهای مجاز خوراکی انجام می گیرد.

۰	۱۰-۱۱- در عمل آوری خوراک دام و طیور روشهای مناسب و استانداردهای لازم رعایت نمی شود.
۴	در عمل آوری خوراک دام و طیور روشهای مناسب و استانداردهای لازم رعایت می شود.

۰	۱۱-۱۱- برای فرموله کردن خوراک از تجهیزات نوین استفاده نمی شود.
۴	برای فرموله کردن خوراک از تجهیزات جدید استفاده می شود

۰	۱۲-۱۱- ابتکار و نوآوری در استفاده از تکنولوژی جهت ارتقاء کیفیت محصول تولیدی مناسب نمی باشد.
۲	در استفاده از تکنولوژی جهت ارتقاء کیفیت محصول تولیدی نسبتاً کوشا می باشد.
۴	در استفاده از تکنولوژی جهت ارتقاء کیفیت محصول نوع آور و مبتکر است.

۰	۱۳-۱۱- برنامه کار مدون و مکتوبی برای هر بخش و دستگاه موجود نمی باشد.
۲	برنامه کار مشخص و غیر مدون و مکتوبی برای هر بخش و دستگاه دارد
۴	برنامه کار مدون و مکتوبی برای هر بخش و دستگاه موجود می باشد.

۱۴- سایر معیارها و مشخصه ها

۰	۱-۱۲- فاقد سردخانه جهت نگهداری از مکملهای ویتامینی و معدنی می باشد.
۲	مکملهای ویتامینی و معدنی خارج از سردخانه ولی در جای نسبتاً مناسبی نگهداری می شوند
۴	دارای سردخانه جهت نگهداری از مکملهای ویتامینی و معدنی می باشد.

۰	۲-۱۲- آزمایشگاه جهت اندازه گیری ارزشهای غذایی خوراک دام و همچنین درصد رطوبت، فیبر، خاکستر و پروتئین ندارد.
۴	آزمایشگاه جهت اندازه گیری ارزشهای غذایی خوراک دام و همچنین درصد رطوبت، فیبر، خاکستر و پروتئین دارد.

۰	۳-۱۲- آزمایشگاه میکروبی جهت اندازه گیری سموم مواد خوراکی، افلاتوکسین T.V.N ندارد
۴	آزمایشگاه میکروبی جهت اندازه گیری سموم مواد خوراکی و افلاتوکسین T.V.N دارد

۱۱- مدیریت در امر تولید و بکارگیری صحیح از امکانات و تجهیزات

۰	۱۱-۱- تهیه و تامین مواد خام مرغوب و با کیفیت جهت تولید خوراک دام صورت نمی گیرد
۲	تهیه و تامین برخی مواد خام مرغوب و با کیفیت جهت تولید خوراک دام صورت می گیرد
۴	تهیه و تامین مواد خام مرغوب و با کیفیت جهت تولید خوراک دام مناسب می باشد.

۰	۱۱-۲- اندازه گیری و شناسایی مواد مغذی موجود در مواد خام صورت نمی گیرد.
۲	مواد مغذی برخی مواد خام خوراک اندازه گیری و شناسایی می شود
۴	اندازه گیری و شناسایی مواد مغذی موجود در مواد خام صورت می گیرد.

۰	۱۱-۳- در نگهداری مواد خام و رعایت نکات انبارداری از لحاظ جبهه مان مواد خام کیسه ای و ارتفاع دپو مواد خام فله ای دقت لازم انجام نمی گیرد.
۴	در نگهداری مواد خام و رعایت نکات انبارداری از لحاظ جبهه مان مواد خام کیسه ای و ارتفاع دپو مواد خام فله ای دقت لازم انجام می گیرد.

۰	۱۱-۴- ذخیره مواد خام به اندازه کافی و متناسب با ظرفیت اسمی کارخانه نمی باشد.
۴	ذخیره مواد خام به اندازه کافی و متناسب با ظرفیت اسمی کارخانه می باشد.

۰	۱۱-۵- مصرف مواد خام پس از انقضاء مصرف مورد مصرف قرار می گیرد
۴	بکارگیری یا مصرف مواد خام قبل از انقضاء مصرف انجام می شود.

۰	۱۱-۶- در مصرف مواد خام انبار شده روش اولین صادره از اولین وارده رعایت نمی شود.
۴	در مصرف مواد خام انبار شده روش اولین صادره از اولین وارده رعایت می شود.

۰	۱۱-۷- استانداردهای حد مجاز مصرف محصولات فرعی در تولید محصول رعایت نمی شود.
۴	استانداردهای حد مجاز مصرف محصولات فرعی در تولید محصول رعایت می شود.

۰	۱۱-۸- محدودکننده های جیره در فرموله کردن خوراک دام رعایت نمی گردد.
۴	محدوده کننده های جیره در فرموله کردن خوراک دام رعایت می گردد.

۰	۱۱-۱۲- در سمینارها و نمایشگاه‌های مرتبط شرکت نمی‌نمایند.
۳	در سمینارها و نمایشگاه‌های مرتبط داخلی شرکت می‌نمایند.
۴	در سمینارها و نمایشگاه‌های داخلی و خارجی شرکت می‌نمایند.

۰	۱۲-۱۲- دارای سایت اینترنتی و یا وب‌سایت جهت تبادل اطلاعات و ارتباط نمی‌باشد.
۴	دارای سایت اینترنتی و یا وب‌سایت جهت تبادل اطلاعات و ارتباط می‌باشد.

۰	۱۳-۱۲- محوطه‌سازی و فضای سبز مطلوب نمی‌باشد.
۴	محوطه‌سازی و فضای سبز مطلوب می‌باشد.

۰	۱۴-۱۲- وضعیت بدنی حین کار (حمل بار در حد توان کارگر) مناسب نمی‌باشد.
۱	وضعیت بدنی برخی کارگران متناسب با کار محوله نمی‌باشد
۴	وضعیت بدنی حین کار (حمل بار در حد توان کارگر) مناسب می‌باشد.

۰	۱۵-۱۲- معاینات سالانه کارگران انجام نمی‌شود.
۲	معاینات سالانه برخی از کارگران انجام می‌شود
۴	معاینات سالانه کارگران انجام می‌شود.

۰	۱۶-۱۲- پرسنل دارای دفترچه بهداشتی نمی‌باشند.
۲	تعدادی از پرسنل دارای دفترچه بهداشتی می‌باشند
۴	پرسنل دارای دفترچه بهداشتی می‌باشند.

۰	۱۷-۱۲- جعبه کمک‌های اولیه در کارخانه موجود نمی‌باشد.
۲	جعبه کمک‌های اولیه با تعداد کمی لوازم اولیه در کارخانه موجود می‌باشد
۴	جعبه کمک‌های اولیه در کارخانه موجود می‌باشد.

۰	۱۲-۴- دارای تجهیزات مناسب آزمایشگاهی نمی باشد.
۲	برخی از ابزارهای آزمایشگاهی را دارد
۴	دارای تجهیزات مناسب آزمایشگاهی می باشد.

۰	۱۲-۵- چاله ضد عفونی طبق اصول مناسب (ابتدای درب ورودی قبل از باسکول) ساخته نشده است.
۴	چاله ضد عفونی طبق اصول مناسب (ابتدای درب ورودی قبل از باسکول) ساخته شده است.

۰	۱۲-۶- دارای گواهیهای تشویقی از مقامات دولتی نمی باشد.
۲	دارای گواهیهای تشویقی از مقامات دولتی استانی می باشد.
۴	دارای گواهیهای تشویقی از مقامات ملی و کشوری می باشد

۰	۱۲-۷- به عنوان تولید کننده نمونه انتخاب نشده است.
۳	به عنوان تولید کننده نمونه استانی انتخاب شده است.
۴	به عنوان تولید کننده نمونه کشوری انتخاب شده است

۰	۱۲-۸- در زمینه پذیرش دانشجو و کارآموز و بازدید کننده و انجام پایان نامه های دانشجویی همکاری لازم را ندارد.
۴	در زمینه پذیرش دانشجو و کارآموز و بازدید کننده و انجام پایان نامه های دانشجویی همکاری لازم را دارد.

۰	۱۲-۹- تحقیقات و پژوهشی تاکنون در زمینه شناسایی و اندازه گیری کیفی خوراک دام نداشته است
۴	تحقیقات و پژوهش هایی در زمینه شناسایی و اندازه گیری کیفی خوراک دام داشته است (به ازای هر مورد ۲ امتیاز حداکثر ۴ امتیاز)

۰	۱۲-۱۰- در بکارگیری دانش روز و ارتباط با موسسات تحقیقاتی و فرهنگی و دانشگاهی اقدامی ننموده است.
۴	در بکارگیری دانش روز و ارتباط با موسسات تحقیقاتی و فرهنگی و دانشگاهی موفق بوده است

وضعیت فعالیت و توان تولید محصول در کارخانجات خوراک، مکمل و دی کنسید فسفات در سال ۸۴

ردیف	استان	تعداد کارخانه خوراک		تولید سال ۸۴ (ت)	ظرفیت اسمی (ت)	تعداد کارخانه DCP		تولید سال ۸۴ (ت)	ظرفیت اسمی (ت)	تعداد کارخانه مکمل سازی		تولید سال ۸۴ (ت)	ظرفیت اسمی (ت)
		فعال	راکد			فعال	راکد			فعال	راکد		
۱	آذربایجان شرقی	۲۰	۵	۱۵۵۰۴۱	۷۱۱۵۵	۱	-	۴۰۰۰	۴۰۰۰	۱	-	-	۷۲۰۰
۲	آذربایجان غربی	۴	۲	۱۳۴۰۰۰	۴۲۶۷۳	۱	-	۸۰۰۰	۸۰۰۰	۱	-	۹۵۱	-
۳	اردبیل	۱	۱	۹۶۸۰۰	۶۳۵۱	-	-	-	-	-	-	-	-
۴	اصفهان	۶	۲	۲۷۵۰۰۰	۶۳۰۵۹	۲	-	۵۱۵۰	۵۱۵۰	۲	-	۲۳۸۰	۱۸۵۰۰
۵	ایلام	۱	۱	۲۳۰۰۰	۶۴۵۴	-	-	-	-	-	-	-	-
۶	بوشهر	۱	-	۱۲۰۰۰	۵۷۶۰	-	-	-	-	-	-	-	-
۷	تهران	۲۰	۶	۷۵۹۱۴۷	۲۷۰۶۷۰	۱۱	۲	۱۰۷۴۰۰	۱۰۷۴۰۰	۱۳	۳	۲۲۴۳۸	۹۰۳۵۰
۸	جبار محال و بختاری	۳	-	۲۴۹۰۰	۱۴۶۹۹	-	-	-	-	۱	۱	-	۹۳۳۰
۹	خراسان رضوی	۱۹	-	۳۷۲۲۰۰	۳۰۱۸۱۰	۳	۱	۸۱۰۵	۸۱۰۵	۲	۱	۸۲۷۲	۱۱۵۰۰
۱۰	خراسان شمالی	۳	-	۳۷۰۰۰	۶۱۰۷۱	-	-	-	-	-	-	-	-
۱۱	خراسان جنوبی	۳	-	۳۲۰۰۰	۱۱۸۷۰	-	-	-	-	-	-	-	-
۱۲	خوزستان	۶	۶	۳۴۶۹۰۰	۱۱۲۰۸۹	-	-	-	-	۱	-	-	۱۰۰۰
۱۳	زنجان	۱	-	۴۰۳۷	۴۰۳۷	۱	-	۶۰۰۰	۶۰۰۰	-	-	-	-
۱۴	سمنان	۱۴	-	۱۳۳۶۷۰	۶۷۷۱۲	۱	-	۴۰۰۰	۴۰۰۰	۱	-	۲۱۰۶۹	۳۰۰۰
۱۵	سیستان و بلوچستان	۱	۱	۱۱۲۰۰۰	۱۳۰۸۷	-	-	-	-	-	-	-	-
۱۶	فروین	۷	۳	۱۰۰۰۰۰	۳۴۲۰۰	۱	-	۳۷۴۰	۳۷۴۰	۲	۱	۱۵۳۰	۱۴۱۲۰
۱۷	قم	۵	-	۵۵۶۰۰	۲۷۳۱۰	۲	۱	۳۸۸۰۰	۳۸۸۰۰	-	-	۱۱۳۶۲	-
۱۸	فارس	۱۰	-	۲۹۰۶۰۰	۱۹۴۷۷۹	۱	-	۴۵۰	۴۵۰	۱	-	۴۰۰	۸۰۰۰
۱۹	کردستان	۳	۳	۱۱۵۶۸۰	۱۸۳۸۰	-	-	-	-	-	-	-	۲۰۰۰
۲۰	کرمان	۱۳	۶	۱۳۵۵۴۰	۶۰۱۳۰	-	-	-	-	۱	-	-	۱۰۰۰
۲۱	چیرفت	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۲۲	کرمانشاه	۶	۱	۱۶۱۸۰۰	۳۳۳۰۲	۲	-	۳۶۰۰	۳۶۰۰	۲	-	-	۷۶۰۰
۲۳	کبکلو به و بویراحمد	۱	-	۴۵۰۰۰	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۲۴	گلستان	۶	-	۲۱۳۶۰۰	۱۱۵۴۳۱	۲	-	۳۵۰۰	۳۵۰۰	۴	-	۴۳۲۷	۲۰۴۰۰
۲۵	گیلان	۷	-	۵۰۰۰۰	۴۵۰۹۹	-	-	-	-	-	-	-	-
۲۶	لرستان	۹	-	۱۰۲۵۴۰	۲۶۶۹۹	-	-	-	-	-	-	-	-
۲۷	مازندران	۱۲	۳۰	۶۸۳۱۹۸	۱۱۸۹۰۶	۲	-	۳۶۰۰	۳۶۰۰	۳	-	۴۴۷	۱۸۶۵۰
۲۸	مرکزی	۲	-	۲۴۰۰۰۰	۲۷۷۴۳	۳	-	۱۹۵۰۰	۱۹۵۰۰	۵	-	۸۶۲۶	۳۴۴۰۰
۲۹	هرمزگان	۱	۱	۶۲۰۰۰	۲۴۰۳۰	-	-	-	-	-	-	-	-
۳۰	همدان	۶	-	۲۰۱۰۰۰	۵۵۹۶۱	-	-	-	-	-	-	-	-
۳۱	یزد	۸	۲	۱۱۳۸۰۰	۵۵۴۵۵	۲	-	۸۶۰۰	۸۶۰۰	۱	۱	۱۳۵	۳۷۰۰
جمع کل		۱۹۸	۷۱	۵۰۸۴۰۱۶	۱۸۹۰۰۰۲	۲۲	۷	۲۶۰۴۴۵	۲۶۰۴۴۵	۳۸	۱۱	۹۱۹۴۵	۲۵۰۷۵۰

۰	۱۸-۱۲ ابزار مناسب نوع کار (لباس کار، ماسک، کفش ایمنی و غیره) برای کارکنان موجود نمی‌باشد.
۲	تعدادی از ابزار مناسب نوع کار (لباس کار، ماسک، کفش، ایمنی و غیره) برای کارکنان موجود می‌باشد.
۴	ابزار مناسب نوع کار (لباس کار، ماسک، کفش، ایمنی و غیره) برای کارکنان موجود می‌باشد.

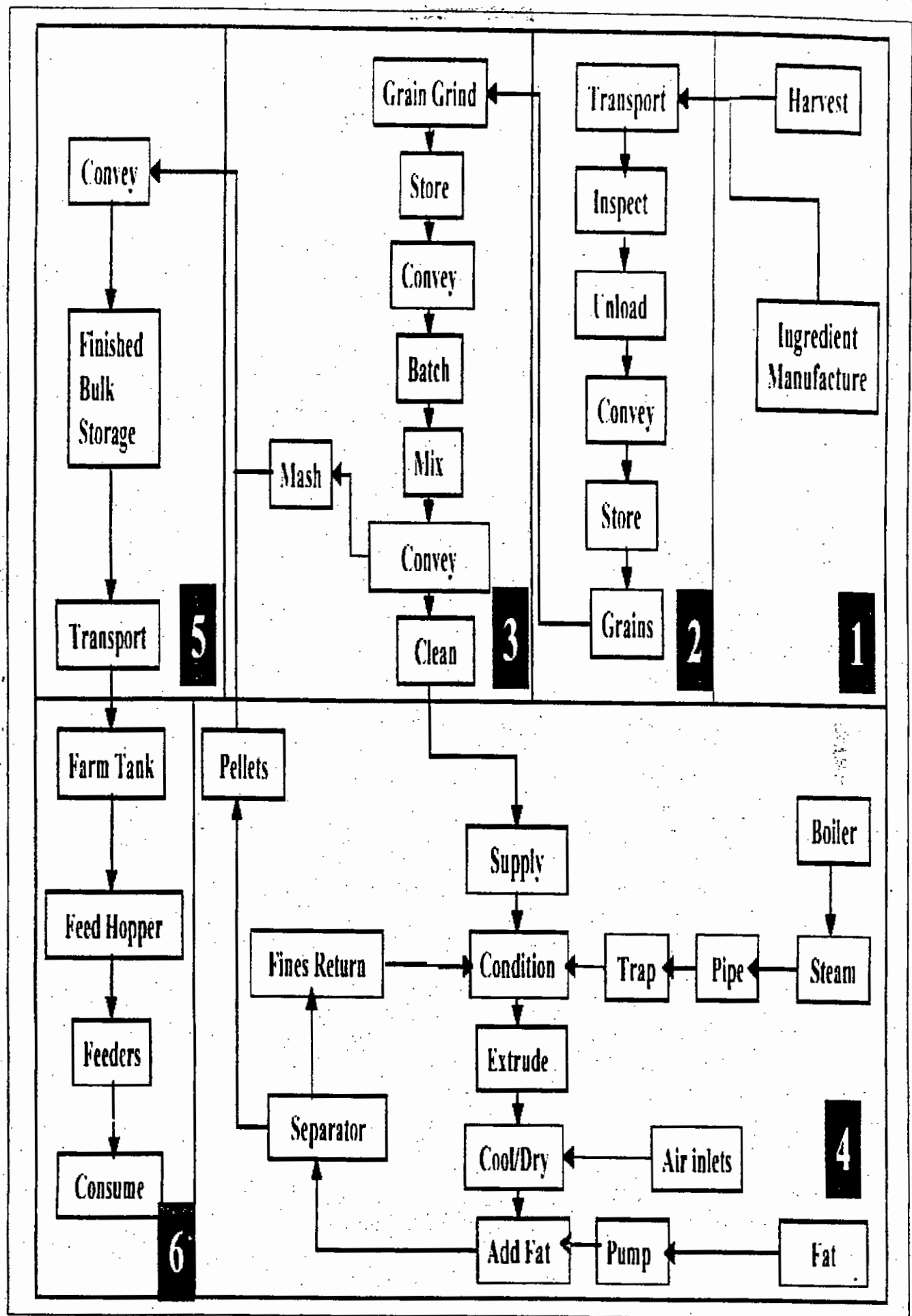
۰	۱۹-۱۲ تجهیزات اطفاء حریق (شیلنگ آب پارچه‌ای، کپسول آتش‌نشانی و غیره) در کارخانه موجود نمی‌باشد.
۲	تجهیزات اطفاء حریق (شیلنگ آب پارچه‌ای، کپسول آتش‌نشانی و غیره) در کارخانه بلا استفاده موجود می‌باشد.
۴	تجهیزات اطفاء حریق (شیلنگ آب پارچه‌ای، کپسول آتش‌نشانی و غیره) در کارخانه موجود می‌باشد.

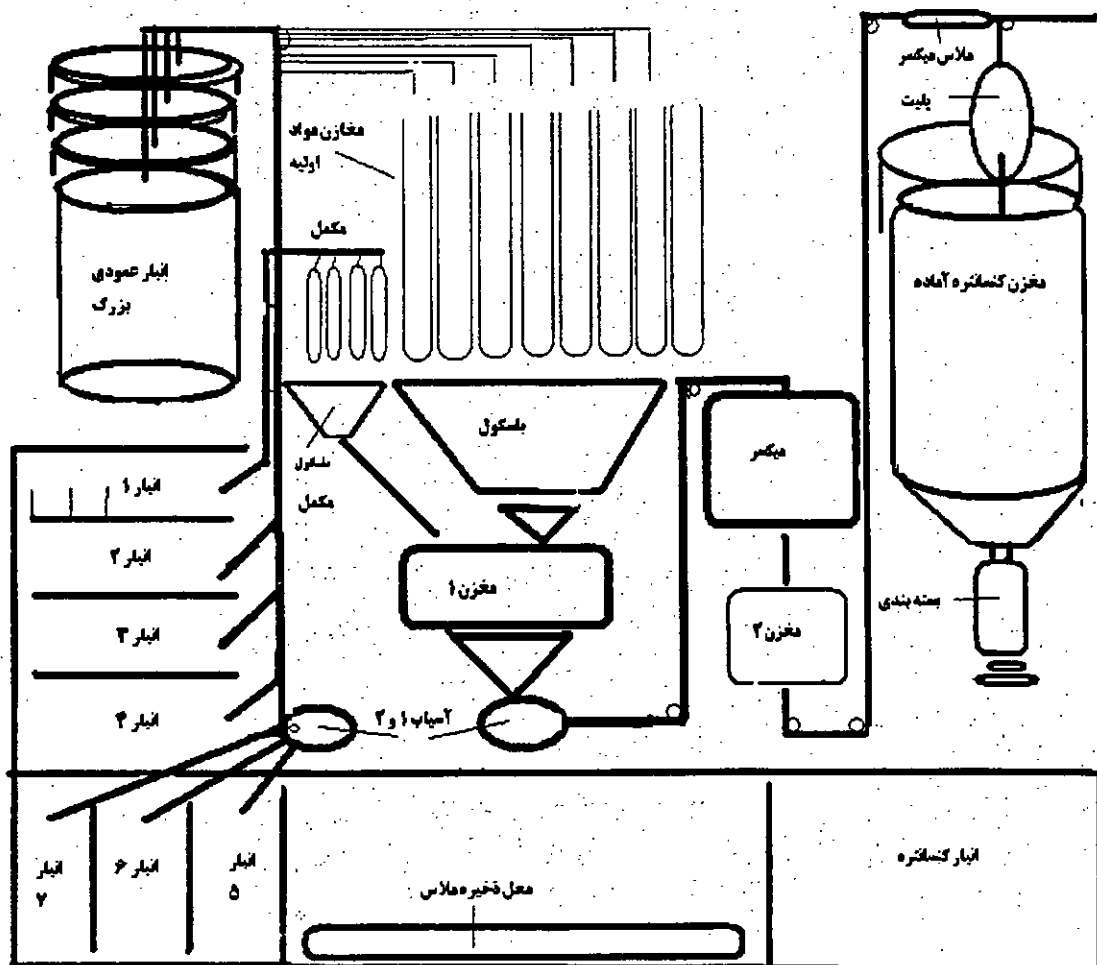
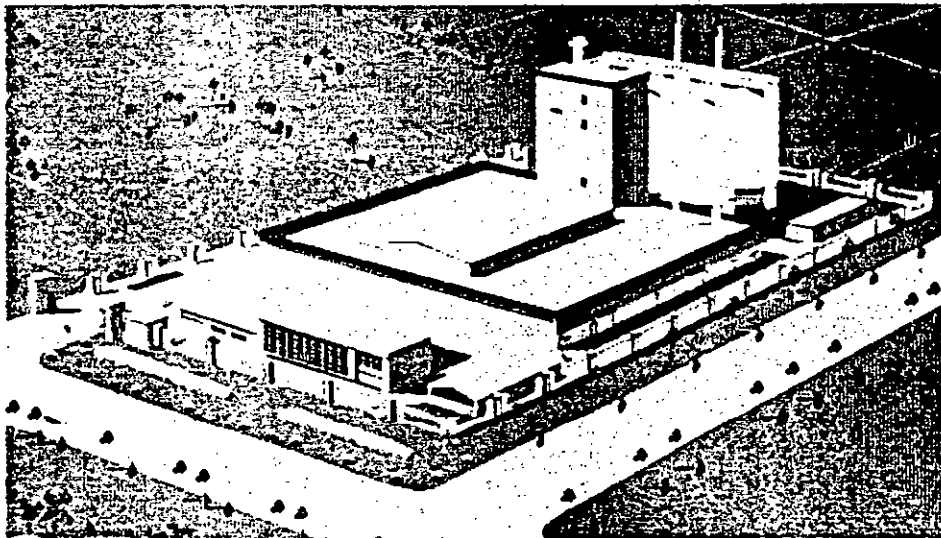
۰	۲۰-۱۲ ساختمان اداری متناسب و در حد نیاز کارکنان نمی‌باشد.
۴	ساختمان اداری متناسب و در حد نیاز کارکنان می‌باشد.

۰	۲۱-۱۲ حمام و دستشویی و توالت مناسب در کارخانه وجود ندارد.
۴	حمام و دستشویی و توالت مناسب در کارخانه وجود دارد.

۰	۲۲-۱۲ باسکول موجود در کارخانه متناسب با ظرفیت اسمی نمی‌باشد.
۴	باسکول موجود در کارخانه متناسب با ظرفیت اسمی می‌باشد.

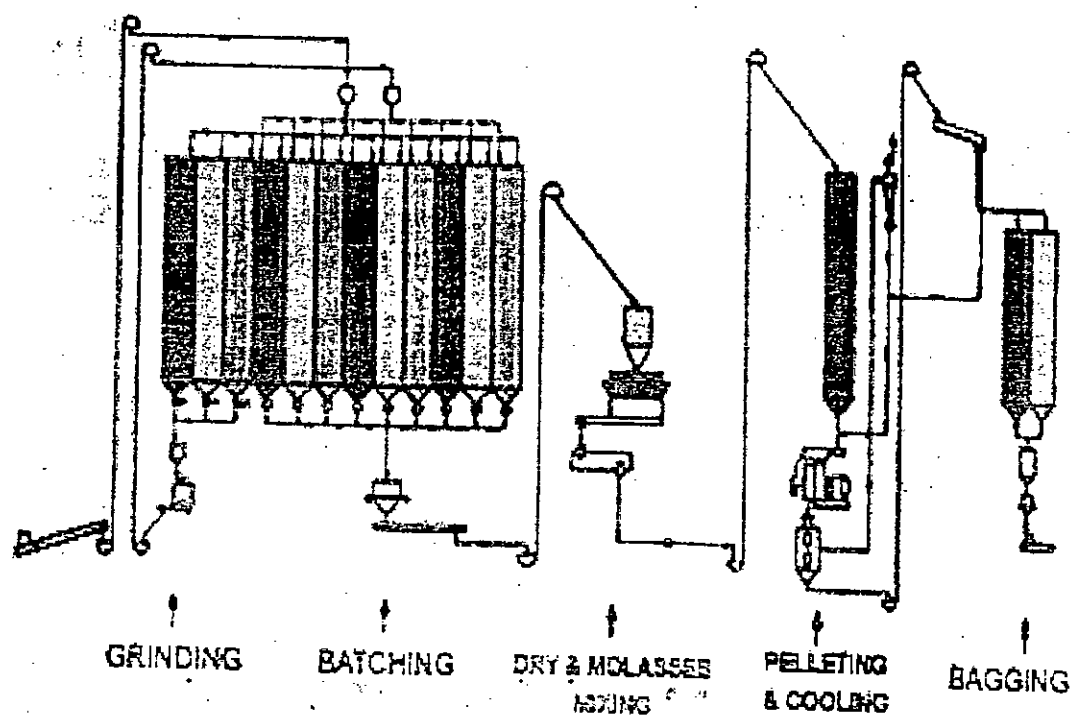
۰	۲۳-۱۲ اتاقهای کارگری در کارخانه موجود نمی‌باشد.
۲	اتاقهای کارگری دارای کمد لباس به طور مجزا برای هر کارگر نمی‌باشد.
۴	اتاقهای کارگری دارای کمد لباس به طور مجزا برای هر کارگر می‌باشد.

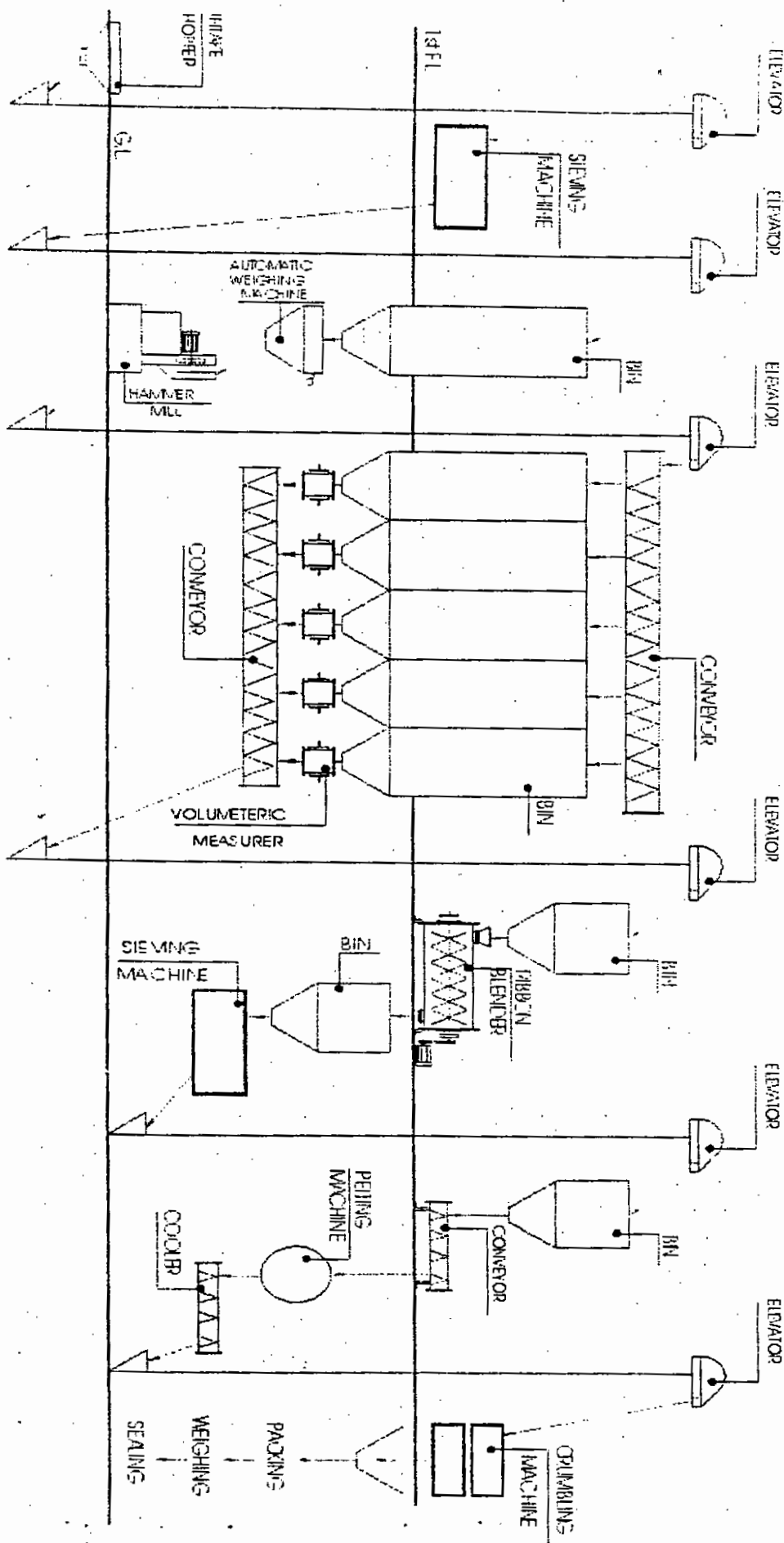

منابع و مآخذ:

- ۱- استاندارد آئین کار و حدهای تولیدکننده خوراک دام شرایط مکانی - تاسیسات و تجهیزات -
سوره استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران - شماره ۶۶۸۴-۱۳۸۱
- ۲- نظام دامپزشکی کشور - معاونت امور دام وزارت جهادسازندگی - ۱۳۷۷
- ۳- طرح رتبه‌بندی کارخانجات خوراک دام و طیور استان مازندران - معاونت امور دام سازمان
جهادکشاورزی مازندران - ۱۳۸۵
- ۴- دستورالعمل عملیات صحیح تولید (GMP) کارخانجات خوراک دام، طیور و آبزیان سازمان
دامپزشکی کشور - ۱۳۸۳
- ۵- کلیات ایجاد کارخانجات تولید خوراک دام (آئین کار و اجرا) - معاونت امور دام خراسان رضوی -
۱۳۸۴
- ۶- راهنما و استانداردهای تولید بینه در صنایع مکمل سازی دامی سازمان دامپزشکی کشور و سندیکای
تولیدکنندگان داروهای دامپزشکی - ۱۳۸۳
- ۷- راهنما و استانداردهای تولید بینه در صنعت ساخت داروهای دامپزشکی سازمان دامپزشکی کشور
و سندیکای تولیدکنندگان داروهای دامپزشکی - ۱۳۸۴

FLOW DIAGRAM FOR CATTLE FEED PLANT

منابع و مآخذ:

- ۱- استاندارد آئین کار واحدهای تولیدکننده خوراک دام شرایط مکانی - تأسیسات و تجهیزات -
موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران - شماره ۶۶۸۴-۱۳۸۱
- ۲- نظام دامپزشکی کشور - معاونت امور دام وزارت جهادسازندگی - ۱۳۷۷
- ۳- طرح رتبه‌بندی کارخانجات خوراک دام و طیور استان مازندران - معاونت امور دام سازمان
جهادکشاورزی مازندران - ۱۳۸۴
- ۴- دستورالعمل عملیات صحیح تولید (GMP) کارخانجات خوراک دام، طیور و آبزیان سازمان
دامپزشکی کشور - ۱۳۸۳
- ۵- کلیات ایجاد کارخانجات تولید خوراک دام (آئین کار و اجرا) - معاونت امور دام خراسان رضوی -
۱۳۸۴
- ۶- راهنما و استانداردهای تولید بیهنه در صنایع مکمل سازی دامی سازمان دامپزشکی کشور و سندیکای
تولیدکنندگان داروهای دامپزشکی - ۱۳۸۳
- ۷- راهنما و استانداردهای تولید بیهنه در صنعت ساخت داروهای دامپزشکی سازمان دامپزشکی کشور
و سندیکای تولیدکنندگان داروهای دامپزشکی - ۱۳۸۴

